

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İZMİR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU

İL MÜDÜRLÜĞÜ

İZMİR İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

2012

SUNUŞ

Avrupa Birliği tarafından desteklenen “Kamu İstihdamının Artırılması Projesi” kapsamında İzmir İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması neticesinde elde edilen verilerle İlimizin mevcut işgücü piyasasını daha iyi anlayabilmek için yapılan analizler sonucu bir rapor yazılmıştır. Böylelikle ilimizde sektörel bazda ihtiyaç duyulacak meslekler belirlenecek, istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin piyasadaki muhtemel değişme ve gelişmeleri izlenecektir. Böylece, işgücü piyasasında istihdam faaliyetlerinin daha etkin yapılabilmesi için geleceğe yönelik olarak alınması gereken tedbirler alınmış olacaktır.

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik sorunudur. İşsizlik aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağrılık vermek gerekliliği bulunmaktadır. Bu bakımdan ülkemizde birçok alanda büyük atılımlar ve yatırımlar yapılarak, istihdamda ciddi artışlar gözlenmiştir. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde değerlendirme gerekliliği de kaçınılmazdır.

Bu durumun doğal sonucu olarak ilimiz, işgücüne katılma ve istihdama katılım açısından önemli derecede artış sağlarken işsizlik oranında dikkate değer bir düşüş gözlenmektedir. İzmir

İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından da yürütülen eğitim programları ve stratejilere ilişkin istatistikler de göz önüne alındığında, ortaya çıkan veriler de bu durumu teyit etmektedir.

Bu çerçevede, Çalışma ve İŞKUR İzmir İl Müdürlüğünce Eylül-Ekim 2012 ayında 1653 işyerinde yapılan piyasa araştırmasında elde edilen veriler, İlimizde işsizliğin azaltılması çalışmalarında ve yerel istihdam politikalarının oluşturulmasında ilgili kurum ve kuruluşlar için iyi bir veri tabanı oluşturacağı aşikârdır. Bu çalışmada emeği geçen herkesi tebrik ediyor, İzmir İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

M.Cahit KIRAÇ

İzmir Valisi

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Yerel işgücü piyasası analizleri bölgesel farklılıkların izlenmesi, İİMEK gibi yerel yönetim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İPA sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Yani gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında İşgücü Piyasası Analizleri önem arz etmektedir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu rapor anılan hedef doğrultusunda İzmir ilinin işgücü piyasasını ortaya koymak üzere hazırlanmıştır.

Rapora kuşkusuz en büyük destek, değerli zamanlarını ayırarak araştırmamızı cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecekteki çalışmalarımızda rehberlik edecektir. Araştırma bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerinin, işverenlerin, akademisyenlerin ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Kadri KABAK

İzmir Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

VALİ SUNUŞU.....	i
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
GRAFİKLER LİSTESİ.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR.....	ix
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
GİRİŞ.....	5
BİRİNCİ BÖLÜM	
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ.....	6
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR; ARKA PLAN.....	6
EKONOMİK VERİLER.....	6
NÜFUS GÖSTERGELERİ.....	10
EĞİTİM GÖSTERGELERİ.....	12
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	13
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	21
İKİNCİ BÖLÜM	
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI.....	31
SONUÇ.....	49
KAYNAKÇA.....	51
EKLER	
Ek.1: İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu.....	52
Ek.2: Araştırma Yöntemi.....	60
Ek.3: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü.....	62
Ek.4.1: Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri.....	67
Ek.4.2: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sırası (SEGE-2011).....	69

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. İzmir İli Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değerler,2007,2008.....	6
Grafik 2. Yatırım Teşviklerinin İzmir Dağılımı, 2010,2012.....	7
Grafik 3. Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, İzmir,2012.....	12
Grafik 4.Eğitim Durumuna Göre Başvurular, İzmir,2012.....	22
Grafik 5.Tarım ve Tarım Dışı İşe Yerleştirilenler, İzmir,2012.....	25
Grafik 6.Kamu ve Özel Sektöre Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir,2012.....	26
Grafik 7.Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler, İzmir, 2012.....	28
Grafik 8.İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %,2012.....	33
Grafik 9. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%,2012.....	34
Grafik 10.Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%,2012.....	36
Grafik 11. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012.....	38
Grafik 12. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012.....	39
Grafik 13. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012.....	40
Grafik 14. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, %, 2012.....	40
Grafik 15. Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri,%,2012.....	41
Grafik 16. Açık İşlerin Aranma Kanalları,%,2012.....	42
Grafik 17. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, %, 2012.....	43
Grafik 18. Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,%, 2012.....	44
Grafik 19. Sektörlere Göre NİDO,%,2012.....	46

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. İzmir İli Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer, 2007,2008.....	7
Tablo 2. Kamu Yatırımların İllere Göre Sektörel Dağılımı,2012.....	8
Tablo 2.1. Kamu Yatırımlarında İlimizin Yeri, 2012.....	8
Tablo 3. Sektörlere Göre Açılıp-Kapanan İşyerleri.....	9
Tablo 4. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus,2012.....	10
Tablo 5. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus,2012.....	10
Tablo 6. Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı,2012.....	11
Tablo 7. Ortaöğretimde Kayıtlı Öğrenci Sayısı, İzmir.....	12
Tablo 8. Ortaöğretimden Mezun Olan Öğrenci Sayısı, İzmir.....	13
Tablo 9. İşgücü Durumu,15+,2012,İzmir.....	13
Tablo 10. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus,Bin,15+,2012,İzmir.....	13
Tablo 11. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İşgücü,15+,Bin,2012,İzmir.....	14
Tablo 12.Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	14
Tablo 13. Meslek Grubuna ve İktisadi Faaliyete Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	15
Tablo 14. Eğitim Durumuna ve Meslek Grubuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	16
Tablo 15. Meslek Grubu ve Yaş Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	16
Tablo 16. Meslek Grubu ve İşteki Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	17
Tablo 17. Mesleklere ve İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	17
Tablo 18. İktisadi Faaliyet ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, 15+, Bin, 2012, İzmir.....	18

Tablo 19. Eğitim ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	18
Tablo 20. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir.....	18
Tablo 21. Eğitim ve Süreye Göre İşsizler,15+,Bin,2012,İzmir.....	19
Tablo 22. Eğitim ve Yaşa Göre İşsizler,15+,Bin,2012,İzmir.....	19
Tablo 23.Nedene ve Yaşa Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar,15+,Bin,2012,İzmir.....	20
Tablo 24.Nedene ve Eğitime Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar,15+,Bin,2012,İzmir.....	20
Tablo 25.Yaş Gruplarına Göre Başvurular, İzmir,2012.....	20
Tablo 26.En Fazla Başvuru Yapılan Meslekler, İzmir,2012.....	23
Tablo 27.Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir,2012.....	24
Tablo 28.Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir,2012.....	25
Tablo 29.Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir,2012.....	26
Tablo 30.Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler,İzmir,2012.....	27
Tablo 31.Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, İzmir,2012.....	28
Tablo 32.Yaş Grubuna Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, İzmir,2012.....	29
Tablo 33.İşgücü Yetiştirme Kursları,İzmir,2012.....	30
Tablo 34.Sektörlere Göre Çalışan Oranları,%,2012.....	35
Tablo 35.En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,%,2012.....	37
Tablo 36.En Fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı,%,2012.....	41
Tablo 37.İstenilen Beceri Ve Niteliğe Sahip Olunmayan ve Eleman Bulunmayan Meslekler,%,2012.....	44
Tablo 38.Diğer Nedenler.....	45
Tablo 39.Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı.....	47

KISALTMALAR

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık İş Oranı

HİA:Hanehalkı İşgücü Anketi

İLO:International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO:International Standard Classification of Occupations(Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İO: İşsizlik Oranı

İKO: İşgücüne Katılım Oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO:Net İstihdam Değişim Oranı

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TUİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İzmir ili toplam nüfusu 4.005.459'dur. Nüfusun %49,91'ini erkek, %50,09'nu kadınlardan oluşmaktadır. Çalışma çağındaki nüfus 3.227.379 kişi olup toplam nüfus içindeki çalışma yaşındakilerin oranı %80,57'dir. Türkiye'deki çalışma çağındaki nüfusun %6,26'sı İzmir'dedir. İzmir'de nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımını irdelediğimizde %91,42'si il/ilçelerde, %8,58'i belde/köylerde bulunmaktadır.

İzmir'in aldığı göç 105.804'tür,Verdiği göç 95.954, Net göç hızı %2,46'dır. Türkiye'de göç veren ve göç alan iller içinde İzmir 3. , net göç hızına göre ise 29. sırada yer almaktadır.

İzmir'de çalışma çağındaki toplam nüfus içerisinde erkekler nüfusun %49,3'ünü, kadınlar ise %50,7'sini oluşturmaktadır.

İzmir çalışma yaşı nüfusun bitirilen eğitim düzeyi incelendiğinde, toplam nüfus içerisinde %28,75 ile İlkokul mezunu, %23,39 ile Lise veya dengi okul mezunu, %18,04 ile İlköğretim mezunu gelmektedir. Bunu %13,39 ile Yüksekokul veya fakülte mezunu, %5,88 ile Ortaokul veya dengi okul mezunu, %5,37 ile Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen, %2,36 ile okuma yazma bilmeyen, %1,69 bilinmeyen, **Yüksek Lisans/Doktora** diplomasına sahip çalışma yaşı nüfusu ise toplam içerisinde sadece %1,18'lik bir paya sahiptir. İzmir ili 2011/2012 öğrenim yılında ortaöğretimde kayıtlı toplam öğrenci sayısı içerisinde erkek öğrenciler toplamın %51,77'ni, kız öğrenciler ise %48,23'nü oluşturmaktadır.

İzmir ili 2012 yılı Hane halkı işgücü istatistiklerini incelediğimizde; **İşgücüne katılma oranı** %53,2 ile %3,2'lik artışla Türkiye ortalamasının üstündedir. İzmir ili **İşsizlik oranı** %14,8'dir.İzmir işsizlik oranında Türkiye ortalamasının %5,6üstündedir. Yine İzmir ili **istihdam oranı** %45,3 olup, %0,1'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır.

İzmir ili 2012 yılı eğitim durumuna göre işgücüne baktığımızda; işgücünün %1,56'sının Okuma yazma bilmeyenlerden, %52,72'sinin Lise altı, %22,44'ünün Lise-Dengi meslek okulu, %23,28'inin Yükseköğretimden olduğu görülmektedir. Yine İzmir'de işgücünün geniş yaş grubuna baktığımızda; %5,27'sinin 15-19 yaş grubunda, %10,17'sinin 20-24 yaş grubunda, %31,6'sının 25-34 yaş grubunda, %44,11'inin 35-54 yaş grubunda, %8,86'sının ise 55+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla İşgücüne en yüksek katılımın Lise altı eğitimle, 35-54 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

İzmir ili 2012 yılı eğitim durumuna göre istihdama baktığımızda; İstihdamın %1,61'inin Okuma yazma bilmeyenlerden, %53,09'unun Lise altı, %21,91'nin Lise-Dengi meslek okulu, %23,38'inin Yükseköğretimden olduğu, Yine İzmir'de İstihdamın geniş yaş grubuna baktığımızda; %4,7'sinin 15-19 yaş grubunda, %8,70'inin 20-24 yaş grubunda, %31,67'sinin 25-34 yaş grubunda, %45,72'sinin 35-54 yaş grubunda, %9,2'sinin ise 55+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla en yüksek İstihdamın Lise altı eğitimle, 35-54 yaş grubundadır.

İzmir'de iktisadi faaliyet koluna göre **İstihdamın** %10,11'ini Tarım,%31,6'sını Sanayi, %58,36'sını da Hizmet sektörü oluşturmaktadır. İzmir'de ve Türkiye'de iktisadi faaliyet koluna göre en yüksek İstihdam ise Hizmet sektöründedir.

İzmir ili İstihdam edilenlerin %30,13'ü sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı değildir, %69,87'si ise kayıtlı çalışmaktadır.

İzmir ili 2012 yılı işsiz sayısı 247.000 kişi olup, İşsizlik oranı %14,8'dir. İşsizlerin %70,85'i 1 yıldan az, %28,74 1 yıl ve daha çok, %0,41'i iş bulmuş başlamak için bekleyenlerden oluşmaktadır. İşsizlerin %34,82 35-54 yaş grubunda ve %50,61'i ise Lise altı yaş grubunda yoğunlaştığı görülmektedir.

İzmir ilinde 2010 yılında belge adedi 181 iken, 2012 yılında 180'e inmiştir. Sabit yatırım ise 2010 yılında 6.334.000 TL iken 2012 yılında 2.037.000 TL'ye düşmüştür. Yatırım teşviki alan işyerlerinde 2010 yılında 5.122 kişi istihdam edilmişken 2012 yılında 803 kişilik artışla 5.925 kişiye yükselmiştir.

İzmir ili 2012 yılı İşgücü piyasası araştırmasına göre 1653 işyeri içerisinde %21,2'si İmalat, %16,5'i Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, %7,8'i İnşaat ile ilk 3 sektörü oluşturmaktadır. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin %45,5'ini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada %6,2'lik pay ile ulaştırma ve depolama sektörü yer almaktadır.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.¹En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 22,2'sini oluşturmaktadır. İlk sırada beden işçisi(genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(genel),

¹ Çerçeveye mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

temizlik görevlisi, büro memuru(idari işler), beden işçisi(temizlik), güvenlik görevlisi, bankacılık meslek elemanı, garson (servis elemanı), şoför-Yük Taşıma, muhasebeci ve büro memuru(genel)dir

İlde açık iş oranı %3,3 ile Türkiye geneli açık iş oranı ile aynı gerçekleşmiştir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş oranı %6,6 iken, aynı sektörde Türkiye geneli açık iş oranı %3,4'tür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründen sonra %6,4 ile ulaştırma ve depolama sektörü ve %5,4 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü gelmektedir. Türkiye genelinde ise ulaştırma ve depolama sektöründe açık iş oranı %4,2, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ise açık iş oranı %3,6'dır.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %20,4 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Söz konusu ana meslek grubunu %17 ile profesyonel meslek mensupları ve %16,3 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar takip etmektedir. Ana meslek grupları itibariyle en az ihtiyaç duyulan meslek grubu ise %0,1 ile yöneticiler meslek grubu ve %0,6 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubudur.

Meslekler itibariyle açık işin en fazla ilk 10 meslek şu şekildedir; Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri), Hemşire, Temizlik Görevlisi, Gişe Memuru PTT, Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), Beden İşçisi (Genel), Taş Ocakçı (Genel), Diğer Uzman Tıp Doktorları, Tesis İşçisi (Maden), Konfeksiyon İşçisi'dir.

Açık işlerin talep edilen eğitim düzeylerine bakıldığında;%33'ünün Lisans, %25'inin nin fark etmez, %18'inin Lise altı, %13'nün Meslek Lisesi,%6'sının Genel Lise, %3'ünün Meslek Yüksek okulu, %2'sinin ise Lisansüstü olduğu görülmektedir. İşverenlerin iş arayanlarda talep ettikleri eğitim düzeyleri incelendiğinde Meslek Lisesi mezunu oranının düşük olması dikkat çekicidir.

İzmir ilinde yapılan işgücü araştırması sonucu ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye geneli sonucunda olduğu gibi imalat sektörüdür. Yalnız ilde imalat sektörü eleman bulmada Türkiye genelinden daha fazla zorluk çekmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 35,4'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye genelinde bu oran % 34,2'dir.

İkinci sırada Türkiye ile paralel olarak ile toptan ve perakende ticaret sektörü (% 10,9) yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 7,6) mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer alırken, Türkiye geneli sonucunda mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü sekizinci sıradadır. Türkiye genelinde üçüncü sırada ise konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almaktadır.

Temininde en zorluk çekilen meslek balata imal işçisidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %6'sını balata imal işçileri oluşturmaktadır. Söz konusu mesleği %5,1 ile hemşire takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer meslekler ise şu şekildedir: %2,5 ile pazarlamacı(satış temsilcisi), %2,5 ile ayıklama işçisi(Konserve

İmali)(Makineyle), %2,1 ile makineci(Dikiş), %1,8 ile gemi doğramacısı, %1,8 ile cankurtaran, %1,7 ile tır şoförü, %1,6 ile beden işçisi(genel) ve %1,5 ile tesis işçisi(maden)dir.

2012 yılı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen 3 sektörün; %9,8 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, %4,5 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, %3,6 ile İdari ve destek hizmetleri faaliyeti sektörü olduğu görülecektir.

2013 yılı Haziran sonu sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek istihdam artışı beklenen 3 sektörün;%17,3 Kültür,sanat, eğlence,dinlence ve spor; %6,6 ile inşaat, %6 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri olduğu görülmektedir.

2012 yılının aralık ayı sonu itibariyle net istihdam artışı beklentisi %1,2 olan Kültür,sanat, eğlence,dinlence ve spor sektörü, 2013 Haziran ayı sonunda %16,1 puan artış göstererek %17,3'e yükselmiştir.

İzmir ili İşgücü Piyasası talep araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibariyle net istihdam artışı beklentisi %1,9 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda %1,3 puan artış göstererek %3,2'ye yükselmiştir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede %1,9 iken, orta vadede artarak %3,7'ye yükselmiştir.

GİRİŞ

İzmir İşgücü Piyasası Analizi'nin amacı ilde istihdam ve işsizlik sorununu çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır. İşverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemeye katkıda bulunmaktadır. Böyle bir talep Araştırması ile desteklenen İzmir İşgücü Piyasası Analizi'nin özellikle işgücünün talep açısından ve gelecek kısa dönemde eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilmesi, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi gibi hedefleri vardır. Bir bütün olarak bu rapor, işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

İzmir İşgücü Piyasası Analizi raporu iki temel bölümden oluşmaktadır. Raporun birinci bölümünde; İşgücü piyasasını etkileyen unsurlardan genel ekonomik yapı, demografik özellikler ve eğitim durumu, İzmir ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenler incelenmektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus istihdam, kayıtdışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Ayrıca, İzmir ili özelinde en son veriler ışığında İŞKUR kapsamında gerçekleşen arz ve talep eşleştirmelerine bakmakta, bu çerçevede İzmir ilinde açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir. Raporun son bölümü olan ikinci bölüm ise İzmir ili işgücü piyasasına talep yönünden bakmakta ve İzmir İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının sonuçlarını derlemektedir. Bu çerçevede işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2012 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir. Raporun değerlendirme ve sonuç bölümünde ise işgücü piyasasının önemli unsurları arasındaki ilişkilerden yola çıkarak işgücü arzı ve talebi açısından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmakta ve politika önerileri sunulmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

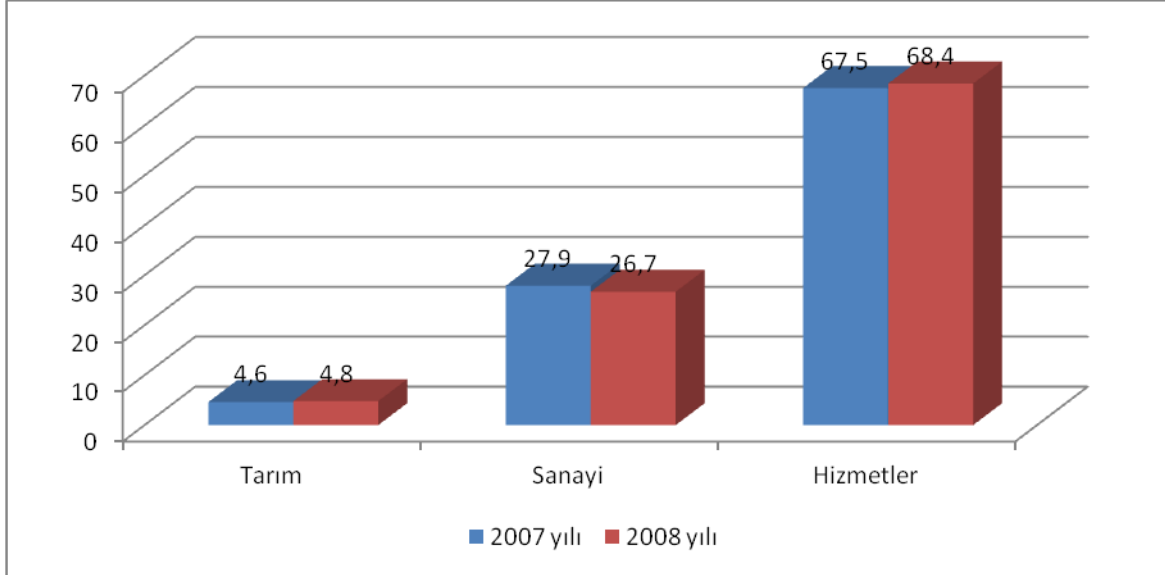
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR:ARKA PLANI

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, İzmir ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

EKONOMİK VERİLER:

Grafik 1:İzmir ili sektörlere göre gayri safi katma değerler,2007,2008

Kaynak:TUIK

İzmir Gayri Safi Katma değer oranlarını sektörel bazda karşılaştırma yaptığımızda 2007 yılında Tarım sektöründe %4,6 iken 2008 yılında %0,2'lik artışla %4,8'e yükselmiştir. Sanayi sektöründe 2007 yılında GSKD %27,9 iken 2008 yılında %1,2'lik azalışla %26,7'e düşmüştür. Hizmetler sektöründe ise GSKD'de oran 2007 yılında %67,5 iken, 2008 yılında %0,9'luk artışla

%68,4'e yükselmiş olup; Gayri Safi Katma Değerde ilimiz için **Hizmetler** sektörü en yüksek paya sahiptir.

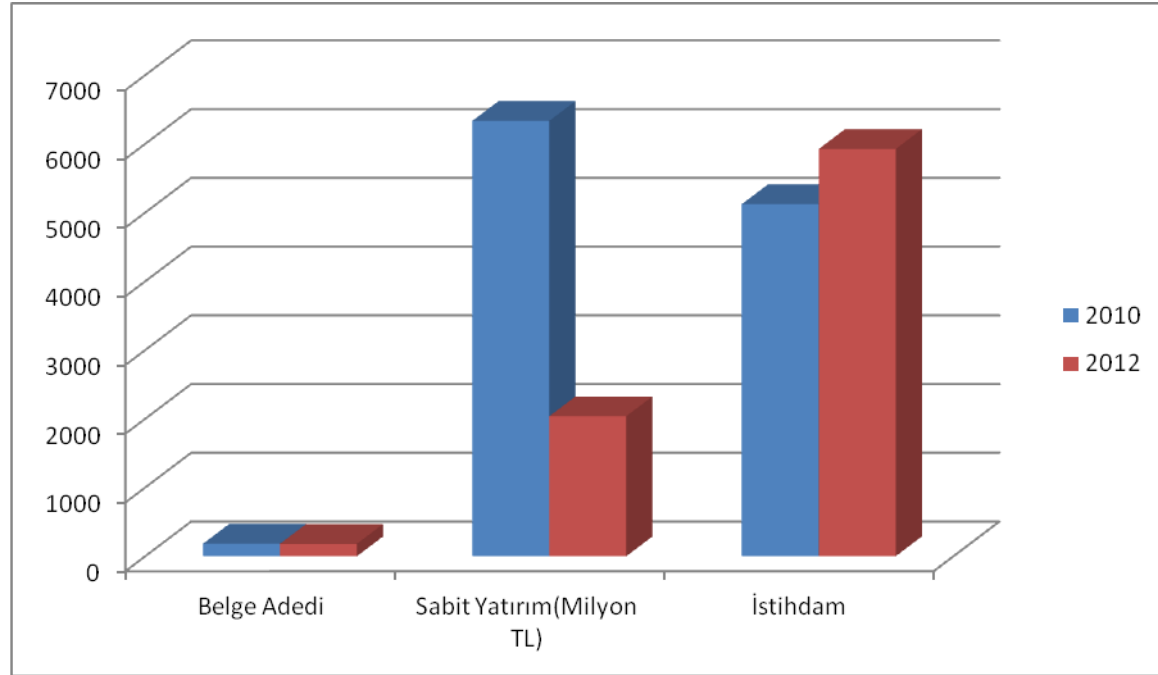
Tablo1:İzmir İli Kişi Başı Gayrisafi Katma Değer,2007,2008

Kişi başına gayrisafi katma değer(GSKD)				
Yıl	İBBS2		Kişi başına GSKD(TL)	Kişi başına GSKD(\$)
2007	TR31	İzmir	13.384	10.298
2008	TR31	İzmir	14.817	11.568

Kaynak: TÜİK

İzmir ilinde 2007 yılında 13.384 TL olan **Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer** 2008 yılında 1.433 TL'lik artışla 14.817 TL'ye ulaşmıştır.

Grafik 2:Yatırım Teşviklerinin İzmir Dağılımı,2010,2012

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

İzmir ilinde 2010 yılında belge adedi 181 iken, 2012 yılında 180'e inmiştir. Sabit yatırım ise 2010 yılında 6.334.000 TL iken 2012 yılında 2.037.000 TL'ye düşmüştür. Yatırım teşviki alan işyerlerinde 2010 yılında 5.122 kişi istihdam edilmişken 2012 yılında 803 kişilik artışla 5.925 kişiye yükselmiştir.

Tablo2:Kamu Yatırımların İllere göre Sektörel Dağılımı,2012

Bin TL.															
2012 yılı	ULAŞTIR MA-									DİĞER KAMU	İL	ORAN %			
İLLER	TARIM	MADENCİ LİK	İMAL AT	ENERJİ	HABERLE ŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	HİZMETLERİ	TOPLAMI				
İZMİR	69	686	2 524	504	42	993	257 947	7 380	1	106	601	44	172 910	704 596	1,58
TOPLAM	5 852	392	1 208 400	538 050	3 732	935	13 877 595	294	479	6 491	2 161	136	600	9 797 895	44 434 287

NOT: Yatırım Programında toplam dışı tutulan yatırımlar dâhil edilmiştir.

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Tablo 2.1:Kamu Yatırımlarında İlimizin Yeri, 2012

Bin TL.															
2012 yılı	ULAŞTIR MA-									DİĞER KAMU	İL				
İLLER	TARIM	MADENCİ LİK	İMALA T	ENERJİ	HABERLE ŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	HİZMETLERİ	TOPLAMI				
İZMİR	69	686	2 524	504	42	993	257 947	7 380	1	106	601	44	172 910	704 596	
TOPLAM	5 852	392	1 208 400	538 050	3 732	935	13 877 595	294	479	6 491	2 161	136	600	9 797 895	44 434 287

NOT: Yatırım Programında toplam dışı tutulan yatırımlar dahil edilmiştir.

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Türkiye’de 2012 yılında 44.434.287 TL’lik kamu yatırımı yapılmış olup, bunun %1,58’lik pay ile İzmir iline 704.596 TL’lik kamu yatırımı yapılmıştır.

Tablo 3:Sektörlere göre açılıp-kapanan işyerleri

İktisadi Faaliyetler NACE 2	Türkiye(Aralık/2012)		İzmir(Aralık/2012)	
	Kurulan	Kapanan	Kurulan	Kapanan
A-TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	74	46	1	0
B-MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	43	26	2	0
C-İMALAT	1066	815	31	35
D-ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	54	24	3	0
E-SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	15	25	1	0
F-İNŞAAT	1388	868	32	30
G-TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	2603	2665	55	62
H-ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	890	287	11	7
I-KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	468	217	7	3
J-BİLGİ VE İLETİŞİM	1171	102	3	6
K-FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	98	82	3	3
L-GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	136	77	2	2
M-MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	386	288	15	16
N-İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	249	106	11	9
O-KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA; ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	2	5	0	0
P-EĞİTİM	112	83	5	4
Q-İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	83	83	7	9
R-KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	46	38	0	3
S-DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	91	56	0	1
T-HANEHALKLARININ İŞVERENLER OLARAK FAALİYETLERİ; HANEHALKLARI TARAFINDAN KENDİ KULLANIMLARINA YÖNELİK OLARAK AYRIM YAPILMAMIŞ MAL VE ÜRETİM FAALİYETLERİ	0	0	0	0
U-ULUSLARARASI ÖRGÜTLER VE TEMSİLCİLİKLERİNİN FAALİYETLERİ	0	1	0	0
Toplam	8925	5894	189	190

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

İzmir ilinde en çok açılan ve kapanan işyerleri Toptan ve Perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ile imalat sektörlerindedir. Türkiye’de açılan 8925 işyerlerinin %2,12si İzmir’dedir. Yine Türkiye’de kapanan 5894 işyerinin %3,22’si İzmir’dedir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Tablo 4:Yerleşim Yerlerine Göre nüfus,2012

	İl/ilçe merkezi			Belde/Köy			TOPLAM		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	58.448.431	29.348.230	29.100.201	17.178.953	8.607.938	8.571.015	75.627.384	37.956.168	37.671.216
İzmir	3.661.930	1.824.682	1.837.248	343.529	174.564	168.965	4.005.459	1.999.246	2.006.213

Kaynak:TUIK

Türkiye 2012 adrese dayalı nüfus sistemine göre 75.627.384kişi olup, bunun 37.956.168'iErkek, 37.671.216 kadındır. Yine aynı dönem içerisinde İzmir ilinde toplam nüfus 4.005.459 kişi olup bunun 1.999.246'sı Erkek, 2.006.213'ü kadındır. İzmir'de nüfusun %91,42'si İl/ilçe merkezlerinde, %8,58' i ise belde/köylerde yaşamaktadır.

Tablo 5:Çalışma yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2012

Çalışma yaşındaki nüfus	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	56.570.205	28.277.786	28.492.419
İzmir	3.227.379	1.590.986	1.636.393

Kaynak:TUIK

Türkiye 2012 yılı adrese dayalı nüfus sistemine göre çalışma çağındaki toplam nüfus 56.570.205 kişi olup, bunun 28.277.786'sı Erkek, 28.492.419'u Kadın'dır. İzmir için çalışma çağındaki nüfus 3.227.379 kişi olup, bunun 1.590.986'sı Erkek, 1.636.393'ü Kadın'dır. Türkiye'deki çalışma çağındaki nüfusun %5,70'i İzmir'de bulunmaktadır.

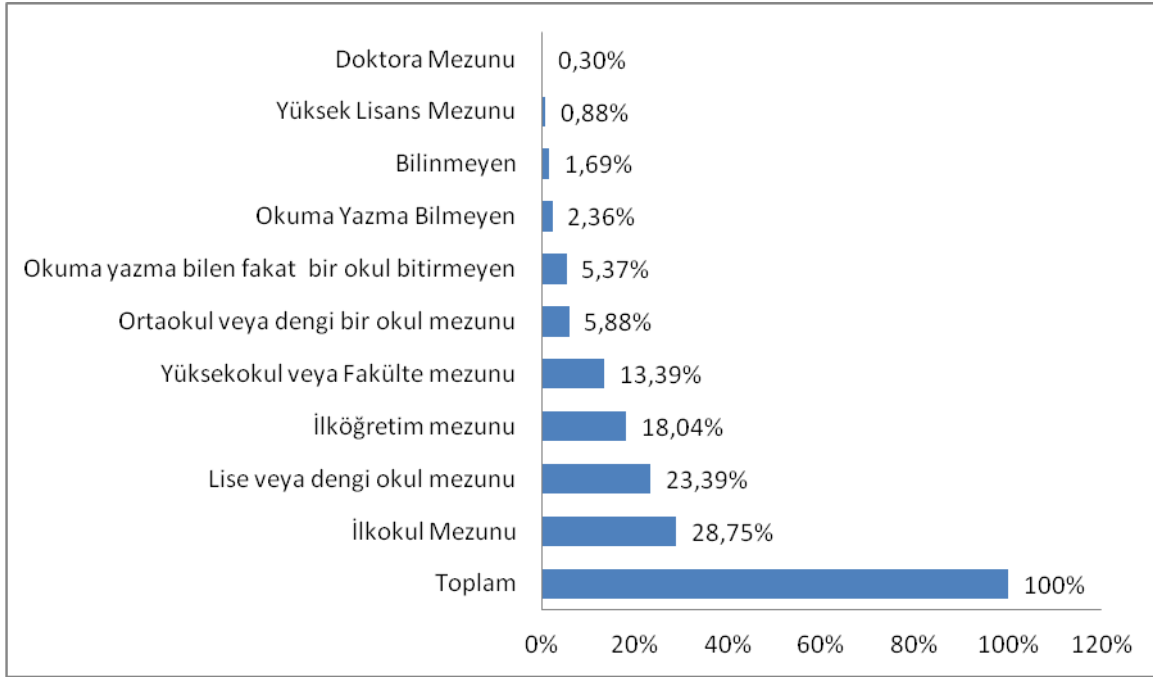
Tablo 6:Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, 2012

Bitirilen Eğitim düzeyi	TÜRKİYE			İZMİR		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	2.784.257	474.016	2.310.241	75.977	13.574	62.403
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	3.784.667	1.209.967	2.575.700	172.671	51.132	121.539
İlkokul mezunu	15.220.028	6.606.954	8.613.074	923.722	402.182	521.540
İlköğretim mezunu	11.617.159	6.587.279	5.029.880	579.633	335.628	244.005
Ortaokul veya dengi okul mezunu	2.849.999	1.736.233	1.113.766	189.002	106.204	82.798
Lise veya dengi okul mezunu	12.096.830	6.951.695	5.145.135	751.329	403.352	347.977
Yüksekokul veya fakülte mezunu	5.913.187	3.400.307	2.512.880	430.123	230.480	199.643
Yüksek Lisans mezunu	416.741	245.621	171.120	28.155	15.119	13.036
Doktora mezunu	122.619	75.746	46.873	9.739	5.611	4.128
Bilinmeyen	1.716.318	883.798	832.520	52.339	29.691	22.648
Toplam	56.521.805	28.171.616	28.350.189	3.212.690	1.592.973	1.619.717

Kaynak:TUIK

Çalışma yaşı nüfusun bitirilen eğitim durumuna göre dağılımına Türkiye için bakıldığında nüfusun %26,93'ünün İlkokul mezunu olduğu görülmektedir, bunu %21,40 ile Lise ve dengi okul mezunu ve %20,46 ile İlköğretim mezunu izlemektedir.

Grafik 3: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, İzmir, 2012

Kaynak:TUİK

Çalışma yaşı nüfusun bitirilen eğitim durumuna göre dağılımına baktığımızda İzmir'in toplam nüfus içerisinde %28,75 ile İlkokul mezunu, %23,39 ile Lise veya dengi okul mezunu, 18,04 ile İlköğretim mezununun geldiği görülmektedir.

Yüksek Lisans/Doktora diplomasına sahip çalışma yaşı nüfusu ise toplam içerisinde sadece %1,18'lik bir paya sahiptir.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Tablo 7: Ortaöğretimde kayıtlı öğrenci sayısı, İzmir

2011/12 yılı İzmir	Toplam	Erkek	Kadın
Kayıtlı öğrenci sayısı	233.576	120.930	112.646
Yeni kayıtlı öğrenci sayısı	49.660	25.662	23.998

Kaynak:MEB

İzmir'de 2011/2012 eğitim-öğretim yılında ortaöğretimde toplam 233.576 öğrenci kayıtlı olup bunun %51,77'ni erkek öğrenciler, %48,23'ü de kız öğrenciler oluşturmaktadır. 2011-2012 eğitim-öğretim yılında ortaöğretime yeni kayıt yaptıran 49.660 öğrenci kayıtlı olup, bunun %51,67'ni erkek öğrenciler, %48,32'ni de kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 8:Ortaöğretimden mezun olan öğrenci sayısı, İzmir

2010/2011 YILI İZMİR	Toplam	Erkek	Kadın
Mezun öğrenci sayısı	36.719	17.454	19.265

Kaynak:MEB

İzmir’de2010/2011 eğitim-öğretim yılında ortaöğretimden mezun olan 36.719 öğrencinin %47,53’ü erkek, %52,47’i kız öğrencilerden oluşmaktadır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ**Tablo 9:İşgücü Durumu,15+,2012,İzmir**

İşgücü Durumu	Kurumsal olmayan çalışmada nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	Eksik istihdam	Zamana bağlı eksik istihdam	Yetersiz istihdam	İssiz	İşgücüne katılma oranı %	İşsizlik oranı %	Tarım dışı işsizlik oranı %	İstihdam oranı %	Eksik istihdamda olanların işgücüne oranı %	İşgücüne dahil olmayan nüfus
Türkiye	54.724	27.339	24.821	-	494	349	2.518	50	9,2	-	45,4	-	27,385
TR31 (İzmir)	3142	1.671	1.424	-	41	78	247	53,2	14,8	-	45,3	-	1.471

Kaynak:TÜİK

2.518.000 toplam İşsiz 247.000’i İzmir’de bulunmaktadır. Türkiye’de İşsizlik oranı %9,2 iken bu oran İzmir’de %5’lik artışla %14,8’e yükselmiştir. Türkiye’deki İşgücüne katılma oranı %50 iken İzmir’de bu oran % 3,2’lik artışla %53,2 olmuştur. Türkiye’de istihdama katılma oranı %45,4 iken İzmir’de bu oran %0,1 ‘lik azalışla %45,3 olmuştur.

Tablo10:Geniş yaş grubu ve eğitim durumuna göre kurumsal olmayan nüfus, 15+, Bin,2012,İzmir

Kurumsal olmayan nüfus	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	2	6	14	45	115	183
Lise altı	217	91	339	712	451	1.811
Lise ve dengi meslek okulu	55	140	188	186	71	641
Yükseköğretim	0	50	180	196	81	508
Toplam	275	287	722	1.140	719	3.142

Kaynak:TÜİK

İzmir ili(2012 yılı) eğitim durumuna göre nüfusuna baktığımızda; nüfusun %5,82'sinin Okuma yazma bilmeyenlerden, %57,64'ünün Lise altı, %20,04'ünün Lise ve dengi meslek okulu, %16,17'sinin eğitiminin de Yükseköğretim olduğu görülmektedir. İzmir nüfusunun büyük çoğunluğu Lise altı mezunlardan oluştuğu dikkat çekicidir.

Tablo11:Geniş yaş grubu ve eğitim durumuna göre işgücü, 15+, Bin,2012,İzmir

İşgücü	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	1	3	12	10	26
Lise altı	69	59	220	436	97	881
Lise ve dengi meslek okulu	19	70	147	126	13	375
Yükseköğretim	0	40	158	163	28	389
Toplam	88	170	528	737	148	1.671

Kaynak:TUIK

İzmir ili(2012 yılı) eğitim durumuna göre işgücüne baktığımızda; işgücünün %1,56'sının Okuma yazma bilmeyenlerden, %52,72'sinin Lise altı, %22,44'nün Lise-Dengi meslek okulu, %23,28'nin Yükseköğretimden olduğu görülmektedir. Yine İzmir'de işgücünün geniş yaş grubuna baktığımızda; %5,27'sinin 15-19 yaş grubunda, %10,17'sinin 20-24 yaş grubunda, %31,6'sının 25-34 yaş grubunda, %44,1 35-54 yaş grubunda, %8,86'sının ise 55+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla **İşgücüne en yüksek katılımın Lise altı eğitimle, 35-54 yaş grubunda** olduğu görülmektedir.

Tablo12:Geniş yaş grubu ve eğitim durumuna göre istihdam, ,15+, Bin ,2012,İzmir

İstihdam	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	1	2	10	10	23
Lise altı	54	45	191	380	86	756
Lise ve dengi meslek okulu	13	54	125	110	10	312
Yükseköğretim	0	25	132	151	25	333
Toplam	67	124	451	651	131	1.424

Kaynak:TUIK

İzmir ili(2012 yılı) eğitim durumuna göre istihdama baktığımızda; İstihdamın %1,61'inin Okuma yazma bilmeyenlerden, %53,09'unun Lise altı, %21,91'inin Lise-Dengi meslek okulu, %23,38'inin Yükseköğretimden olduğu, Yine İzmir'de İstihdamın geniş yaş grubuna baktığımızda; %4,70'inin 15-19 yaş grubunda, %8,70'inin 20-24 yaş grubunda, %31,67'sinin 25-34 yaş grubunda, %45,72'sinin 35-54 yaş grubunda, %9,2'sinin ise 55+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla en yüksek **İstihdam Lise altı eğitimle, 35-54 yaş grubundadır.**

Tablo13:Meslek grubuna ve iktisadi faaliyete göre istihdam,15+,bin,2012,İzmir

İstihdam	Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	Profesyonel meslek mensupları	Yardımcı profesyonel meslek mensupları	Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	Hizmet ve satış elemanları	nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	tesis ve makine operatörleri,montajcılar	nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	toplam
Tarım	1	1	0	0	0	88	1	1	53	144
Sanayi	38	11	35	27	12	0	164	95	69	450
Hizmet	107	117	81	100	218	2	46	59	102	831
Toplam	146	128	116	127	230	90	210	154	224	1.424

Kaynak:TUIK

İzmir’de meslek grubuna göre İstihdamın;%10,25’i kanun yapıcılar-üst düzey yöneticiler ve müdürler, %8,99’unun profesyonel meslek mensupları, %8,15’inin yardımcı profesyonel meslek mensupları, %8,92’sinin büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar,%16,15’inin hizmet ve satış elemanları, %6,32’sinin nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar, %14,75’inin sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %10,81’inin tesis ve makine operatörleri, montajcılar, %15,73’ünün nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlardan oluştuğu görülmektedir. Meslek Grubuna göre istihdamda **en büyük pay Hizmet ve Satış Elemanları** olduğu göz ardı edilmemelidir

İzmir’de İktisadi faaliyet alanına göre İstihdamın;%10,11’i Tarım sektöründe, %31,6’sının Sanayi sektöründe ve %58,36’sının Hizmet sektöründe çalışanlardan oluştuğu görülmektedir. İktisadi faaliyet alanına göre istihdamda **Hizmet sektöründe** olduğu göz ardı edilmemelidir.

Tablo14: Eğitim durumuna ve meslek grubuna göre istihdam,15+,bin,2012

İstihdam	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	0	51	36	59	146
Profesyonel meslek mensupları	0	1	8	119	128
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	20	36	50	115
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	27	55	44	127
Hizmet ve satış elemanları	3	120	72	36	230
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	6	76	6	2	90
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2	169	33	6	210
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	0	111	38	5	154
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	11	180	29	3	224
Toplam	23	756	312	333	1.424

Kaynak:TÜİK

Eğitim durumuna göre istihdamda en yüksek pay 756.000 kişi ile **Lise altı mezunlardan**, Meslek grubuna göre istihdama bakıldığında ise en yüksek pay 230.000 kişi ile **Hizmet ve Satış Elemanlarından** oluşmaktadır.

Tablo 15:Meslek grubu ve yaş grubuna göre istihdam,15 +,bin,2012

İstihdam	Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	Profesyonel meslek mensupları	Yardımcı profesyonel meslek mensupları	Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	Hizmet ve satış elemanları	Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	Tesis ve makine operatörleri,montajcılar	Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	Toplam
15-19	0	0	4	8	18	2	14	5	15	67
20-24	6	7	13	17	30	2	20	14	16	124
25-34	36	51	45	53	75	10	54	58	60	451
35-54	86	60	47	43	92	45	100	69	110	651
55+	18	10	7	5	15	32	13	9	23	131
Toplam	146	128	116	127	230	90	210	154	224	1.424

Kaynak:TÜİK

Yaş Grubuna göre istihdamda en yüksek pay 651.000 kişi ile **35-54 yaş grubu** ve Meslek grubuna göre istihdama bakıldığında ise en yüksek pay 230.000 kişi ile **Hizmet ve Satış Elemanlarından** oluşmaktadır.

Tablo 16: Meslek grubu ve işteki durumuna göre istihdam,15+,bin,İzmir,2012

İstihdam	Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	Profesyonel meslek mensupları	yardımcı profesyonel meslek mensupları	büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	hizmet ve satış elemanları	mitelikli tarım,hayvancılık,avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	tesis ve makine operatörleri,montajcılar	mitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	toplam
Ücretli veya yevmiyeli	52	109	105	117	187	5	167	140	154	1.035
İşveren veya kendi hesabına	94	18	9	1	19	63	40	13	30	288
Ücretsiz aile işçisi	0	1	2	9	23	22	3	2	40	102
Toplam	146	128	116	127	230	90	210	154	224	1.424

Kaynak:TUIK

2012 yılında İzmir ilinde istihdam edilenlerin %72,68'i ücretli veya yevmiyeli, %20,22'si İşveren veya kendi hesabına, %7,16'sı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır.

Tablo 17: Mesleklere ve işyeri büyüklüğüne göre istihdam,15+,bin,İzmir,2012

İstihdam	Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	Profesyonel meslek mensupları	yardımcı profesyonel meslek mensupları	büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	hizmet ve satış elemanları	mitelikli tarım,hayvancılık,avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	tesis ve makine operatörleri,montajcılar	mitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	toplam
(01-09)	91	28	32	39	145	89	117	48	132	720
(10-24)	18	12	12	18	23	1	21	15	18	138
(25-49)	14	23	17	22	22	0	28	29	23	179
50+	23	54	55	47	40	1	44	53	51	388
Toplam	146	128	116	127	230	90	210	154	224	1.424

Kaynak:TUIK

İzmir'de istihdam edilenlerin işyeri büyüklüğüne baktığımızda; İşyerlerinin %50,56'sının (1-9) büyüklüğünde, %9,69'unun (10-24) büyüklüğünde, %12,57'sinin (25-49) büyüklüğünde, %27,24 (50+) büyüklüğünde oluğu görülmektedir.

Tablo 18:İktisadi faaliyet ve sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumuna göre istihdam,15+,Bin,İzmir, 2012

İstihdam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Kayıtlı Değil	114	112	202	429
Kayıtlı	30	338	628	996
Toplam	144	450	831	1.424

Kaynak:TUIK

İstihdam edilenlerin %30,13'ü **sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı değildir**, %69,87'si sosyal güvenlik kurumuna kayıtlıdır.

Tablo19: Eğitim ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,15+,Bin,2012,İzmir

İstihdam	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kayıtlı Değil	18	322	60	29	429
Kayıtlı	5	434	253	305	996
Toplam	23	759	312	333	1.424

Kaynak:TUIK

İstihdam edilenlerin %69,94'ü **sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olup**, %53,30'u **Lise altı mezundurlar**.

Tablo 20: Yaş ve sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumuna göre istihdam,15+,bin,İzmir,2012

İstihdam	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kayıtlı Değil	40	34	80	185	90	429
Kayıtlı	27	90	371	466	41	996
Toplam	67	127	451	651	131	1.424

Kaynak:TUIK

İstihdam edilenlerin %45,72'si **35-54 yaş grubunda** ve %69,94'ü **sosyal güvenlik kurumuna kayıtlıdır**.

Tablo21:Eđitime ve sūreye gōre iřsizler,15+,bin,İzmir,2012

İşsizler	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksekōđretim	Toplam
1 yıl yıldan az	3	94	42	36	175
1 yıl ve daha çok	1	30	21	19	71
İş bulmuş başlamak için bekleyen	0	0	0	0	0
Toplam	3	125	63	56	247

Kaynak:TUİK

2012 yılında İzmir ilindeki işsizlerin %70,85'i 1 yıldan az, %28,74'ü 1 yıl ve daha çok,%0,41'i de iş bulmuş başlamak için bekleyenlerden oluşmaktadır.

Tablo 22:Eğitim ve yaşa gōre işsizler,15+,bin,İzmir,2012

İşsizler	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksekōđretim	Toplam
15-19	0	14	6	0	21
20-24	0	14	16	15	46
25-34	0	29	21	26	77
35-54	2	56	16	11	86
55+	1	11	3	3	17
Toplam	3	125	63	56	247

Kaynak:TUİK

İzmir ilinde işsizlerin eğitim durumlarına gōre bakıldığında;%1,21'inin Okuma yazma bilmeyenlerden, %50,61'inin Lise altı, %25,51'inin Lise dengi meslek okulu ve %22,67'sinin de Yüksekōđretimli olduğu gōr÷lmektedir.

İşsizlerin yaş grubuna bakıldığında; %8,5'inin 15-19 yaş grubu, %18,62'sinin 20-24 yaş grubu, %31,17'sinin 25-34 yaş grubu, %34,82'sinin 35-54 yaş grubu ve %6,88'inin de 55+ yaş grubunda olduğu gōr÷lmektedir.

Bu durumda İzmir'deki işsizlerin eğitim durumu incelendiğinde en yüksek payı **125.000 kişi ile Lise altı** mezunlardan, işsizlerin yaş grubu incelendiğinde ise en yüksek payı **86.000 ile 35-54 yaş grubunda** olduğu gōr÷lecektir.

Tablo 23:Nedene ve yaşa göre işgücüne dahil olmayanlar, 15+,bin,İzmir,2012

İşgücüne dahil olmayan nüfus	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	0	1	3	6	3	13
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	7	8	15	32	16	79
Mevsimlik çalışan	-	-	0	1	1	2
Ev işleri ile meşgul	15	32	119	238	188	593
Öğrenci(eğitim-öğretim)	154	57	7	0	-	218
Emekli	-	-	0	71	259	331
Özürlü yaşlı veya hasta	3	4	11	29	101	148
Ailevi ve kişisel nedenler	1	6	30	18	2	57
Diğer *	6	8	8	7	1	31
Toplam	187	117	193	403	571	1471

Kaynak:TUIK

İzmir,2012 yılında nüfusun İşgücüne dahil olmama nedenlerini incelediğimizde en yüksek pay %40,31 ile **Ev işleriyle meşgul** olma nedeni gelmektedir.

Nüfusun İşgücüne dahil olmayanların yaş durumu incelendiğinde ise %38,82'si **55+ yaş grubu** ve %27,4'ü **35-54 yaş** grubundadır.

Tablo 24:Nedene ve eğitime göre işgücüne dahil olmayanlar,15+,bin,İzmir,2012

İşgücüne dahil olmayan nüfus	İş bulma ümidi yok	İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	Mevsimlik çalışan	Ev işleri ile meşgul	Öğrenci(eğitim-öğretim)	Emekli	Özürlü yaşlı veya hasta	Ailevi ve kişisel nedenler	Diğer *	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	2	0	78	-	14	60	2	0	156
Lise altı	6	44	1	423	130	197	82	36	11	930
Lise ve dengi meslek okulu	3	19	0	74	84	59	5	12	11	266
Yükseköğretim	3	14	0	18	5	60	1	8	9	119
Toplam	13	79	2	593	218	331	148	57	31	1.471

Kaynak:TUIK

İşgücüne dahil olmayan nüfusun dağılımına baktığımızda; %0,9'unun İş bulma ümidi yok, %5,37'sini İş aramayıp çalışmaya hazır olan, %0,14'nün mevsimlik çalışan, %40,31'i ev işleri ile meşgul, %14,82'si öğrenci, %22,5'i emekli, %10'u özürlü yaşlı veya hasta, %3,87'sinin ailevi ve kişisel nedenleri, %2,11'inin diğer nedenleri olduğu görülmektedir.

Dolayısıyla işgücüne dahil olmayan nüfusta en yüksek pay **593.000 ile Ev İşlerinde meşgul olan** kesimden oluşmaktadır.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

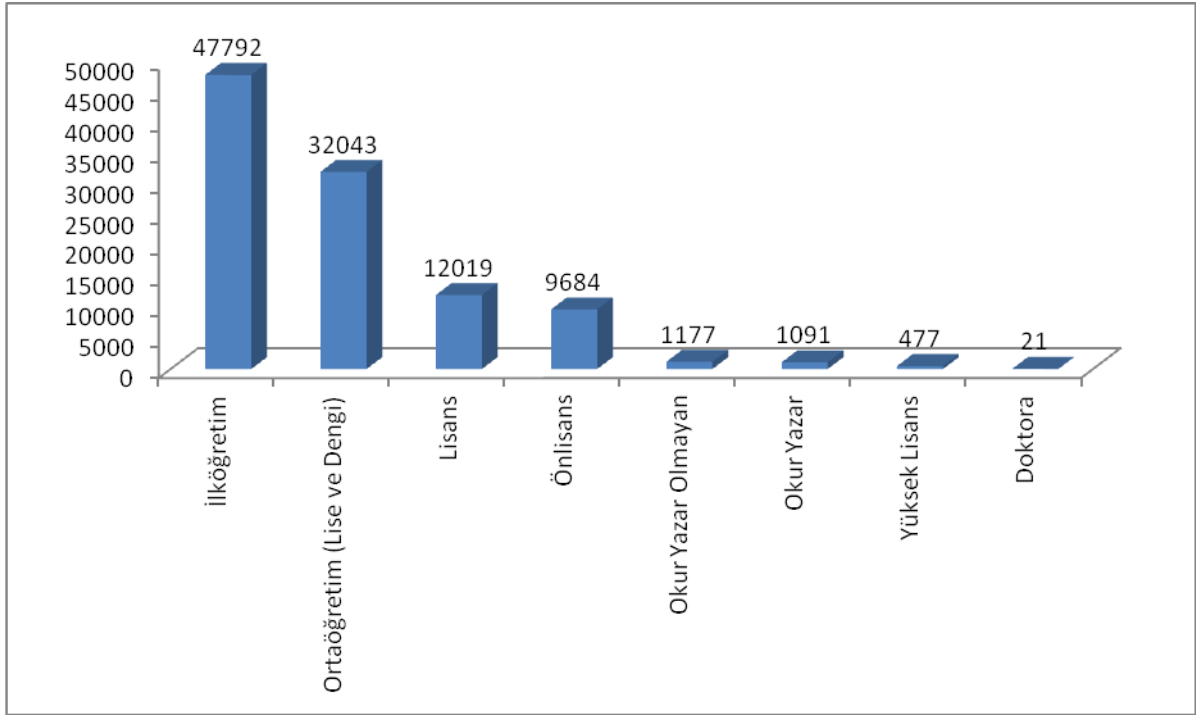
Tablo 25:Yaş Gruplarına Göre Başvurular, İzmir, 2012

Yaş Grubu	Başvuru		Toplam
	Erkek	Kadın	
15-19	2853	2133	4986
20-24	11367	9490	20857
25-29	13486	8942	22428
30-34	11869	7828	19697
35-39	8662	6124	14786
40-44	6620	4174	10794
45-49	4506	2190	6696
50-54	1576	965	2541
55-59	723	324	1047
60-64	222	110	332
65 +	111	29	140
Toplam	61.995	42.309	104.304

Kaynak:İŞKUR

İzmir'de İŞKUR' a iş aramak amacıyla 2012 yılında 104.304 kişi başvurmuş, bunların 61.995'i Erkek, 42.309'u kadındır. En fazla başvurunun 22.428 kişi ile 25-29 yaş aralığında olduğu, bunu 20.857 kişi ile 20-24 yaş aralığı, 19.697 kişi ile 30-34 yaş aralığının takip ettiği görülmektedir. 20-34 yaş aralığı arasında genç işsizler toplam başvuranlar içerisinde %60,38 oranında büyük pay almaktadır.

Grafik 4:Eğitim Durumuna Göre Başvurular, İzmir, 2012

Kaynak:İşKUR

İlimizde İşKUR'a iş aramak amacıyla başvuranları eğitim durumuna göre incelediğimizde 104.304 kişinin **%45,82'nin İlkretim**, %30,72'nin Ortaretim(Lise ve Dengi), %11,52'nin Lisans mezunundan oluşmaktadır. Dolayısıyla İşKUR'a başvuranların daha çok vasıfsız kişilerden oluşan **İlkretim** mezunları olduğu görülmektedir.

Tablo 26:En Fazla Başvuru yapılan meslekler, İzmir, 2012

Meslekler	Başvuru sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	21039
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	4802
BÜRO MEMURU (GENEL)	3357
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2323
ÖN MUHASEBECİ	1861
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1758
SEKRETER	1700
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	1602
MUHASEBECİ	1540
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1459
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1293
ÇAYCI	1178
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	1130
SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	1076
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	1026
MAKİNECİ (DİKİŞ)	877
BÜRO İŞÇİSİ	859
AŞÇI	842
DİĞER BÜRO MEMURLARI	820
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	806
DİĞER MESLEKLER	52956
TOPLAM	104304

Kaynak:İŞKUR

İzmir İŞKUR'a başvuran kişilerin en çok kayıtlı oldukları ilk 20 meslek görüldüğü şekilde sıralanmıştır. Bir önceki tabloda tespit edildiği gibi toplam başvurular içerisinde vasıfsız işsizleri oluşturan **Beden İşçisi(Genel)** mesleğinin %20,17 ile birinci sırada olduğu göz ardı edilmemelidir.

Tablo 27:Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir, 2012

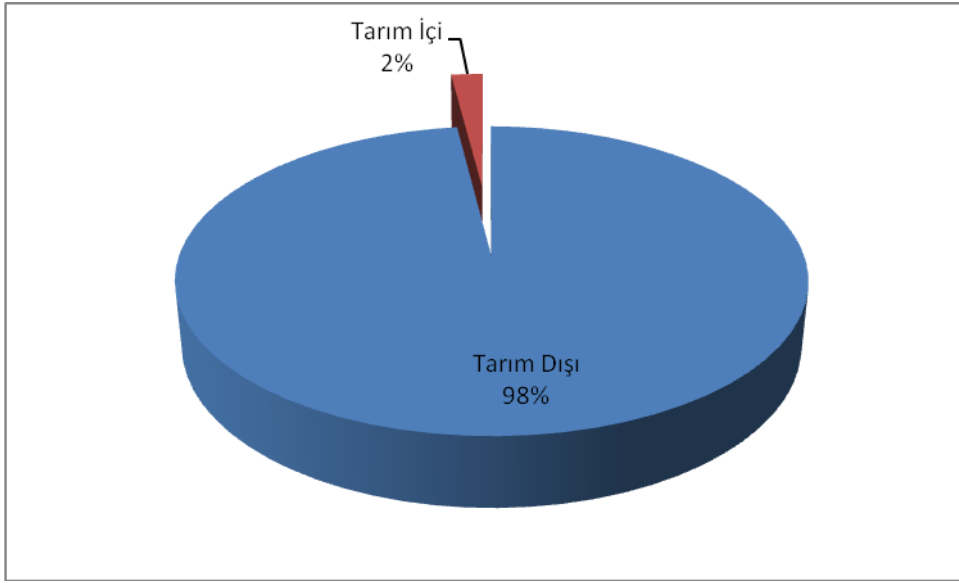
Yaş Grubu	İşe Yerleştirme		
	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	612	402	1014
20-24	2650	1541	4191
25-29	3081	1480	4561
30-34	2369	1213	3582
35-39	1537	1044	2581
40-44	1021	791	1812
45-49	650	521	1171
50-54	305	226	531
55-59	122	78	200
60-64	25	26	51
65+	12	3	15
Toplam	12384	7325	19.709

Kaynak:İŞKUR

İő aramak amacıyla İŐKUR'a başvuranların %18,89'u işe yerleştirilmiştir. Bu işe yerleştirmelerin %62,83'ü Erkeklerden, %37,16'ı da Kadınlardan oluşmaktadır. Dolayısıyla kadın istihdamının erkek istihdamından çok dūřuk olduğu dikkat çekicidir.

En fazla işe yerleşenlerin 4561 kişi ile 25-29 yaş aralığında olduğu, bunu 4191 kişi ile 20-24 yaş aralığı, 3582 kişi ile 30-34 yaş aralığının takip ettiği görülmektedir. 20-34 yaş aralığı arasında işe yerleşenler toplam işe yerleşenler içerisinde %62,58 oranında büyük pay almaktadır.

Grafik 5: Tarım ve Tarım dışı işe yerleştirilenler, İzmir, 2012

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı işe yerleştirmelerin %98'i Tarım dışında, %2'i de Tarımda gerçekleşmiştir. Bu da İzmir'de tarım sektörünün az olduğunun bir göstergesidir.

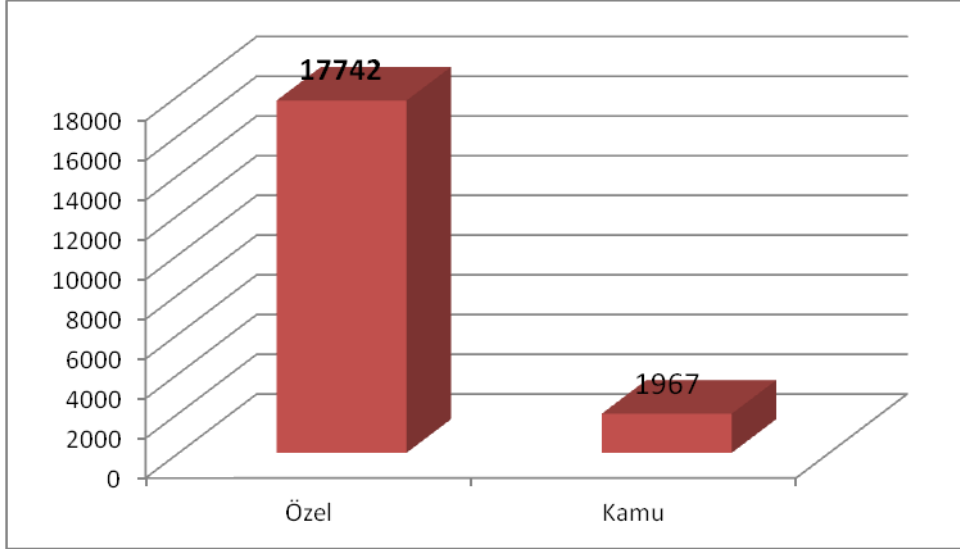
Tablo 28: Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir, 2012

Öğrenim Durumu	İşe Yerleştirme	
	İzmir	Türkiye
Okur Yazar Olmayan	103	2602
Okur Yazar	222	20965
İlköğretim	10582	318636
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	6397	159761
Ön lisans	1210	32547
Lisans	1122	21425
Yüksek Lisans	73	644
Doktora	0	7
Genel Toplam	19.709	556.587

Kaynak: İŞKUR

İzmir'de İŞKUR'a kayıtlı işsizlerden 19.709 kişinin işe yerleştiği, Türkiye'deki plasmanın ise 556.587 kişi olduğu görülmektedir. İzmir'in toplam Türkiye içerisindeki işe yerleşme oranı %3,54'dür. Türkiye'de de İzmir'de olduğu gibi en çok işe yerleşenlerin **İlköğretim** düzeyinde olduğu dikkat çekicidir.

Grafik 6: Kamu ve Özel Sektöre Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir, 2012

Kaynak: İŞKUR

İzmir’de 2012 yılında İşe yerleşenlerin %90,02’ni Özel Sektör, %9,98’ni de Kamu Sektörü oluşturmaktadır.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, İzmir, 2012

Meslek Grubu	İşe Yerleştirme				Toplam
	Kamu		Özel		
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	4	1	739	1023	1767
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1	1	2240	594	2836
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	845	732	4940	2966	9483
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0	13	16	29
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	85	152	309	545	1091
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	16	0	1457	343	1816
SİLAHLI KUVVETLERLE İLGİLİ MESLEKLER	0	0	0	0	0
TEKNİSYENLER, TEKNİKLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6	1	741	352	1100
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	123	0	845	579	1547
YÖNETİCİLER	0	0	20	20	40
Genel Toplam :	1080	887	11304	6438	19.709

Kaynak: İŞKUR

Meslek gruplarına göre işe yerleşmeleri incelediğimizde toplam içerisinde en yüksek payın %48,11 ile Nitelik Gerektirmeyen mesleklerden oluştuğu, bunu %14,39 ile Hizmet ve Satış Elemanlarının onu da %9,21 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanların takip ettiği gözlenmektedir.

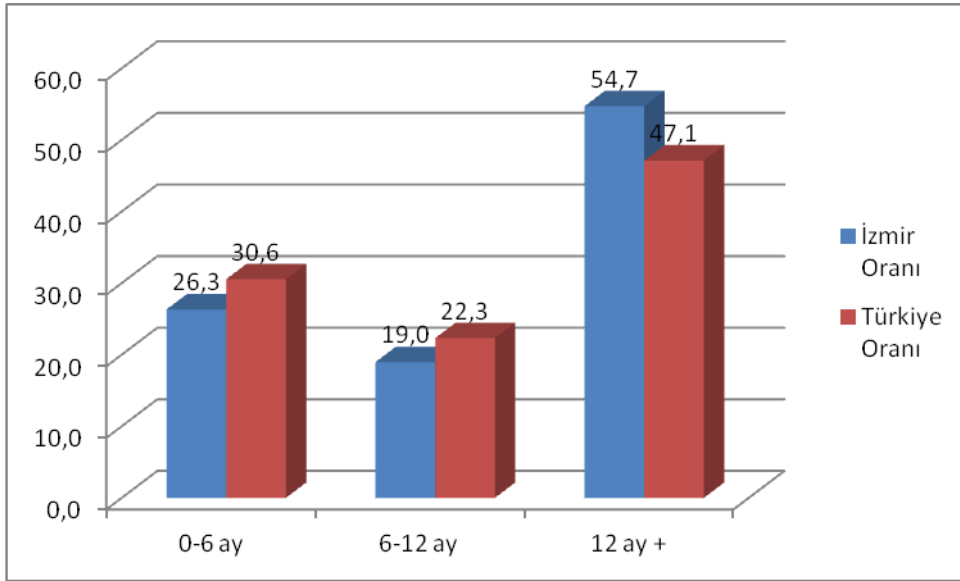
Tablo 30:Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler, İzmir, 2012

Yaş Grubu	Kayıtlı İşsiz		
	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	1303	856	2159
20-24	10334	9905	20239
25-29	18756	14759	33515
30-34	18244	12655	30899
35-39	14111	9442	23553
40-44	10986	6892	17878
45-49	8933	3592	12525
50-54	2663	1612	4275
55-59	1167	576	1743
60-64	349	191	540
65+	185	80	265
Toplam	87031	60560	147.591

Kaynak:İŞKUR

2012 yılı sonu itibariyle İŞKUR'a kayıtlı toplam işsizler 147.591'dir. Kayıtlı işsizler içinde en büyük pay %22,71 ile 25-29 yaş grubunun geldiği, bunu %20,94 ile 30-34 yaş grubu ve %15,96 ile 35-39 yaş grubu izlemektedir. Dolayısıyla Kayıtlı İşsizlerin **25-39** yaş aralığında (87.967 kişi) yoğunlaştığı görülmektedir.

Grafik 7: Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler, İzmir, 2012

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı İşsizlerin bekleme süreleri irdelendiğinde; İzmir’de(%54,7) Türkiye’de(%47,1) olduğu gibi Kayıtlı İşsizler en çok **12 ay** üstü sürede iş beklemektedirler. Buda işsizlerin İzmir’de uzun süreli olarak iş beklemediklerini göstermektedir.

Tablo 31: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, İzmir, 2012

Eğitim Durumu	Yararlanan Sayısı
Okur Yazar Olmayan	193
Okur Yazar	145
İlköğretim	12886
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	8049
Önlisans	1798
Lisans	2901
Yüksek Lisans	81
Doktora	4
Toplam	26.057

Kaynak: İŞKUR

İzmir’de 2012 yılında 26.057 kişi İşsizlik Ödeneği almaya hak kazanmıştır. Bu kişilerin **%49,45’ni İlköğretim** Mezunları, onları %30,89 ile Ortaöğretim(Lise ve Dengi) mezunu ve %11,13 ile Lisans mezunları izlemektedir.

Tablo 32:Yaş Grubuna Göre İşsizlik Ödeneği Hakedenler, İzmir,2012

Yaş Grubu	Kişi Sayısı
15-19	44
20-24	1542
25-29	5.447
30-34	6.648
35-39	5.159
40-44	4101
45-49	2350
50-54	564
55-59	172
60-64	20
65+	10
Toplam	26.057

Kaynak:İŞKUR

İzmir’de 2012 yılında İşsizlik Ödeneği için 39.349 kişi başvuru yapmış olup bunlardan 26.057 kişi ödenek almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneği almaya hak kazananlarda en yüksek pay **%25,51 ile 30-34 yaş aralığı** gelmektedir. Bunu %20,90 ile 25-29 yaş aralığı, %19,80 ile 35-39 yaş aralığı takip etmektedir.

İşe yerleşme ile karşılaştığımızda yine gençlerin(25-34 yaş aralığı) işsizlik ödeneği almaya hak kazandıkları göz ardı edilmemelidir.

Tablo 33:İşgücü Yetiştirme Kursları,İzmir,2012

Alanlar	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			İşe Yerleştirilen Kursiyer Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
İşgücü Yetiştirme Kursları-Genel	24	373	83	456	3	3	6
İstihdam Garantili Kurslar	121	1801	939	2740	953	607	1560
Özrümlülere Yönelik Kurslar	23	99	106	205			
Hükümlülere Yönelik Kurslar	28	33	313	346			
Eski Hükümlülere Yönelik Kurs	1	1	10	11			
Girişimcilik	33	517	319	836			
İşbaşı Eğitim Programları-İEP	213	193	157	350	40	15	55
UMEM	42	230	359	589	29	26	55
UMEM-İEP	209	129	373	502	50	460	510
Çalışanların Mesleki Eğitimi	31	606	18	624			
TYÇP	117	795	741	1536	737	716	1453
Toplam	842	4777	3418	8195	1812	1827	3639

Kaynak:İŞKUR

2012 yılında İzmir’de 842 grup kurs açılmıştır. Bu kurs ve programlarda 4777 kadın 3418 erkek olmak üzere toplam 8195 kursiyer bulunmaktadır. Toplam kursiyerlerin %58,29’nu kadınlar, %41,71’ni ise erkek kursiyerler oluşturmaktadır. Kadın kursiyerlerin fazlalığı dikkat çekicidir. Yine bu kursiyerlerden 1812’si kadın, 1827’si erkek olmak üzere toplam 3639 kişi istihdam edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda İzmir ilinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile² 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması ilk kez 2012 Eylül ve Ekim aylarında yapılan bu araştırma ile İzmir ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı İzmir ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

10 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısının çok fazla olması; örnekleme metodu tercih edilmesine yol açmıştır. Araştırmanın çerçevesi Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemidir. İşyeri listeleri her yılın Nisan ayı itibariyle güncelleştirmesine, mikro ölçekli işyerleri kapsam dışında tutulmasına ve alana çıkılmadan önce işyerleri listesi, SGK ve İŞKUR İl Müdürlükleri gibi diğer adres kaynakları ile de kontrol edilmesine rağmen, alanda bazı adreslerin bulunmasında problem ile karşılaşmıştır. Alan uygulaması sırasında karşılaşılan diğer bir sorun da işyeri faaliyetleri ve işyeri büyüklüklerinde görülen değişikliklerdir. Özellikle 10-49 büyüklüğündeki işyerlerinden bir kısmı 1-9 büyüklükteki işyerlerine kayma göstermiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu³” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep edilen eğitim ve beceri düzeyleri, Karşılama yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük nedeni ,)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,

² Araştırma yöntemi için Ek 4'e bakınız

³ Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si⁴ kapsama dâhil edilmiştir.

Araştırmaya 8810 işyeri cevap vermiştir. Bu işyerlerinin 1176 tanesinin, TÜİK İşyeri Listesinde 10-49 çalışanı büyüklüğünde olduğu halde, alanda 1-9 çalışanı olan işyerlerine dönüştükleri görülmüştür. Bu durum özellikle toptan ve perakende ticaret sektöründe ve bunu takiben diğer hizmet faaliyetleri sektöründe kendini göstermektedir.

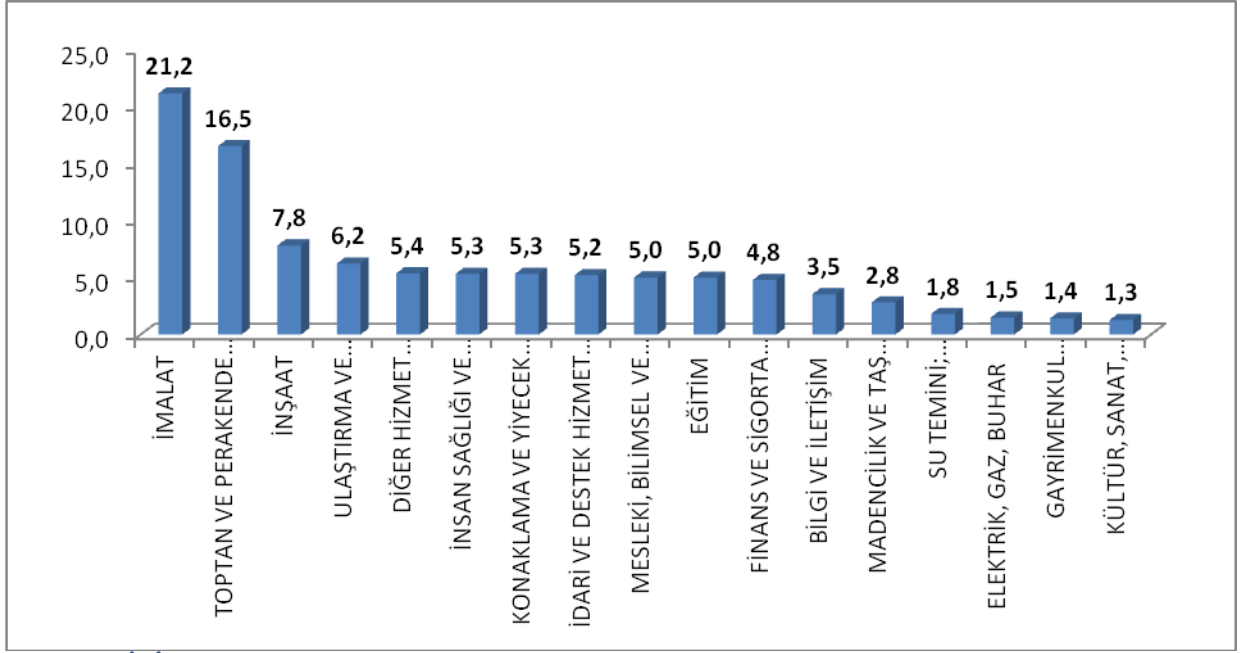
Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektör bazında il tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 21,2'si imalat sektöründedir. Bu sektörü % 16,5 ile toptan ve perakende ticaret % 7,8 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin %45,5'ini oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 6,2'lik pay ile ulaştırma ve depolama sektörü yer almaktadır.

⁴ Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

Grafik8. İşyerlerinin sektörel dağılımı, %,2012

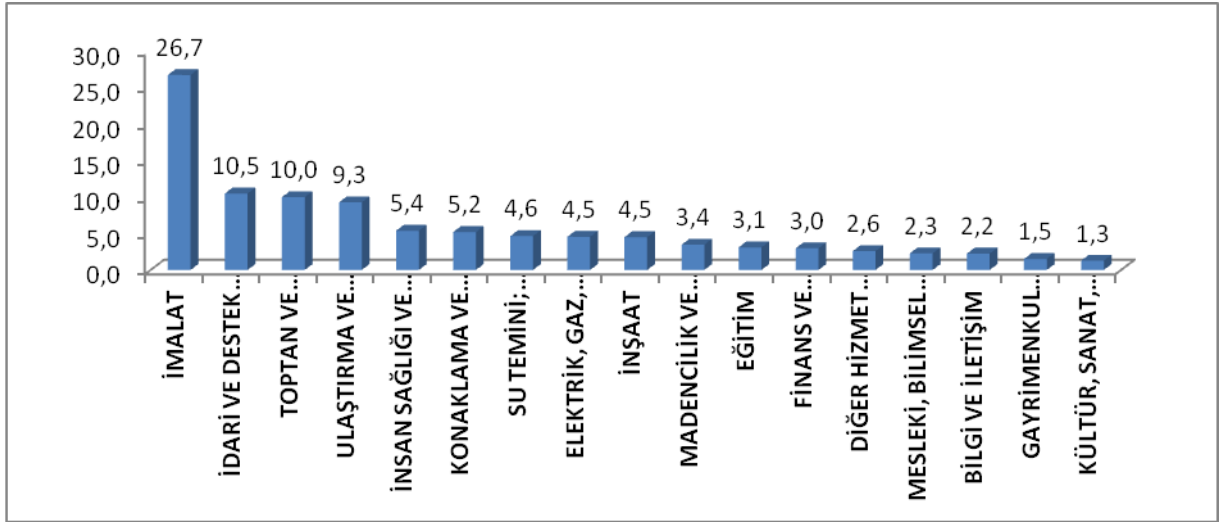
Kaynak: İl İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada imalat sektörü yer almakta, imalatı toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir.

İzmir'deki işyerleri Türkiye'deki toplam işyerlerinden sadece % 6,9 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör %1,5 pay ile imalat sektörüdür. İzmir'de işyerleri itibariyle ikinci sırada olan toptan ve perakende ticaret sektörünün Türkiye içindeki payı ise % 1,1'dir.

Araştırma sonuçlarına göre en fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ama çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 26,7'ye yükselmektedir. Çalışanların sektörel dağılımı ilk üç sırada Türkiye ile aynıdır. Türkiye'de ve ilde ikinci sırada yer alan idari ve destek hizmetler sektöründe çalışanların oranı Türkiye'de %13 iken, ilde %10,5'tir. Çalışanların en fazla olduğu üçüncü sektör olan toptan ve perakende ticaret sektörü ise Türkiye Geneli'nde ve ilde %10'luk bir orana sahiptir.

Grafik 9. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 28,1'dir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 25'tir.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem İzmir'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo34. Sektörlere göre çalışan oranları , %, 2012

SEKTÖR	ERKEK ÇALIŞAN ORANI	KADIN ÇALIŞAN ORANI	İŞYERİLERİNİN TOPLAM İÇİNDEKİ ORANI
BİLGİ VE İLETİŞİM	68,0%	32,0%	2,2%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	59,9%	40,1%	2,6%
EĞİTİM	36,7%	63,3%	3,1%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ	96,1%	3,9%	4,5%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	41,7%	58,3%	3,0%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	81,0%	19,0%	1,5%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	73,4%	26,6%	10,5%
İMALAT	71,8%	28,2%	26,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	37,5%	62,5%	5,4%
İNŞAAT	90,0%	10,0%	4,5%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	70,9%	29,1%	5,2%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	74,3%	25,7%	1,3%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	95,2%	4,8%	3,4%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	65,3%	34,7%	2,3%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ	84,7%	15,3%	4,6%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	75,8%	24,2%	10,0%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	76,3%	23,7%	9,3%
TOPLAM	71,9%	28,1%	100,0%

Kaynak: İL İPTA

Örneğin çalışanlarının yarısından fazlası (% 62,5) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 5,4, çalışanlarının üçte ikisinin kadın olduğu eğitim sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 3,1, çalışanlarının % 58'inin kadın olduğu finans ve sigorta faaliyetlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3'tür.

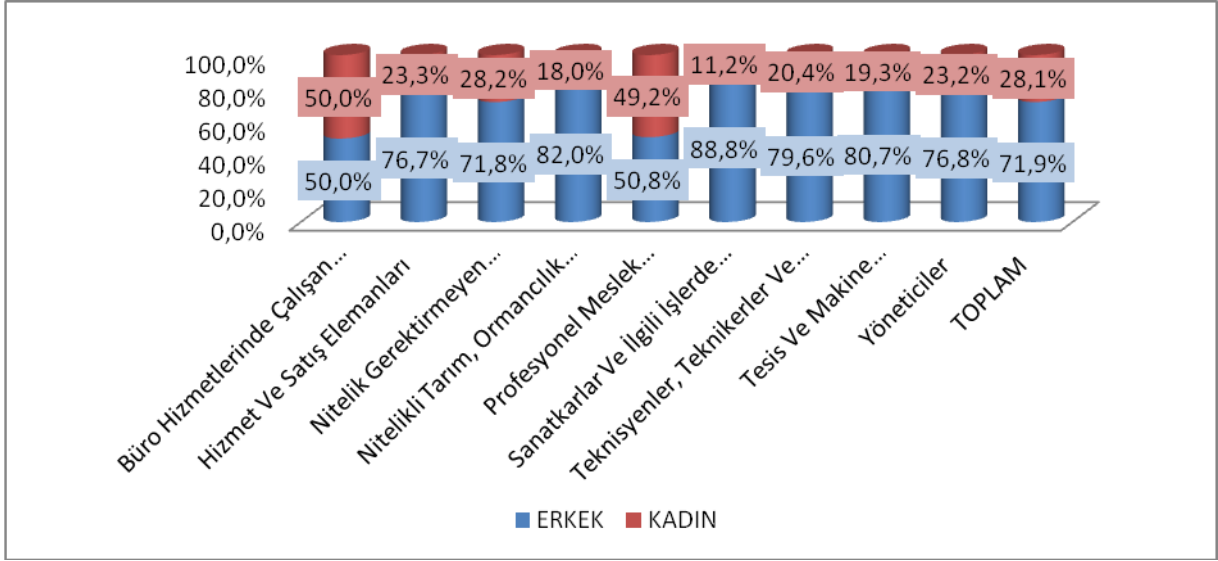
İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek ve kadın çalışanların imalat sektöründeki payları neredeyse aynıdır. Erkek çalışanların % 26,7'si, kadın çalışanların da % 26,8'i imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör erkeklerde %10,7 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri, kadınlarda ise %11,9 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan toptan ve perakende ticaret sektörü, % 10,5 pay ile erkek çalışanlarda yine üçüncü sırada yer alırken, kadınlarda üçüncü sırada %9,9 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların %19'u nitelik gerektirmeyen meslekler ana meslek grubunda⁵ çalışmaktadır. İkinci sırada %16 ile nitelik tesis ve makine operatörleri ile montajcılar, üçüncü sırada ise %15 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almaktadır.

⁵ Ana meslek grubu: ISCO 2008

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermektedir. İlde ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, Türkiye’de ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, ikinci sırada da profesyonel meslek grupları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %28,1’ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %50’si kadın, profesyonel meslek gruplarının da %49,2’si kadındır. Buna karşılık sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların %11,2’si, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının %18’i kadındır.

Grafik 10. Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.⁶En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 22,2’sini oluşturmaktadır. İlk sırada beden işçisi(genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(genel), temizlik görevlisi, büro memuru(idari işler), beden işçisi(temizlik), güvenlik görevlisi, bankacılık meslek elemanı, garson (servis elemanı), şoför-Yük Taşıma, muhasebeci ve büro memuru(genel)dir.

⁶ Çerçeve de mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Tablo 35. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %, 2012

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Beden İşçisi (Genel)	6,0	Beden İşçisi (Genel)	6,3	Beden İşçisi (Genel)	5,2
Temizlik Görevlisi	2,6	Güvenlik Görevlisi	2,5	Temizlik Görevlisi	4,9
Büro Memuru(İdari İşler)	1,9	Şoför-Yük Taşıma	2,3	Bankacılık Meslek Elemanı	4,0
Beden İşçisi (Temizlik)	1,9	Beden İşçisi (İnşaat)	1,8	Muhasebeci	3,3
Güvenlik Görevlisi	1,9	Garson (Servis Elemanı)	1,8	Hemşire	3,3
Bankacılık Meslek Elemanı	1,7	Temizlik görevlisi	1,8	Büro Memuru(İdari İşler)	3,0
Garson (Servis Elemanı)	1,7	Beden İşçisi(Temizlik)	1,6	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	2,6
Şoför-Yük Taşıma	1,6	Elektrik Teknisyeni	1,5	Beden İşçisi (Temizlik)	2,4
Muhasebeci	1,5	Büro Memuru(İdari İşler)	1,4	Sekreter	2,4
Büro Memuru(Genel)	1,4	Makine Bakım Ustası	1,0	Büro Memuru(Genel)	2,4
Toplam	22,2	Toplam	22,0	Toplam	33,5

Kaynak: İl İPTA

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Lakin kadınlarda da erkeklerde de en yoğun çalışanın olduğu meslek Beden İşçisi(Genel) olarak gerçekleşmiştir.

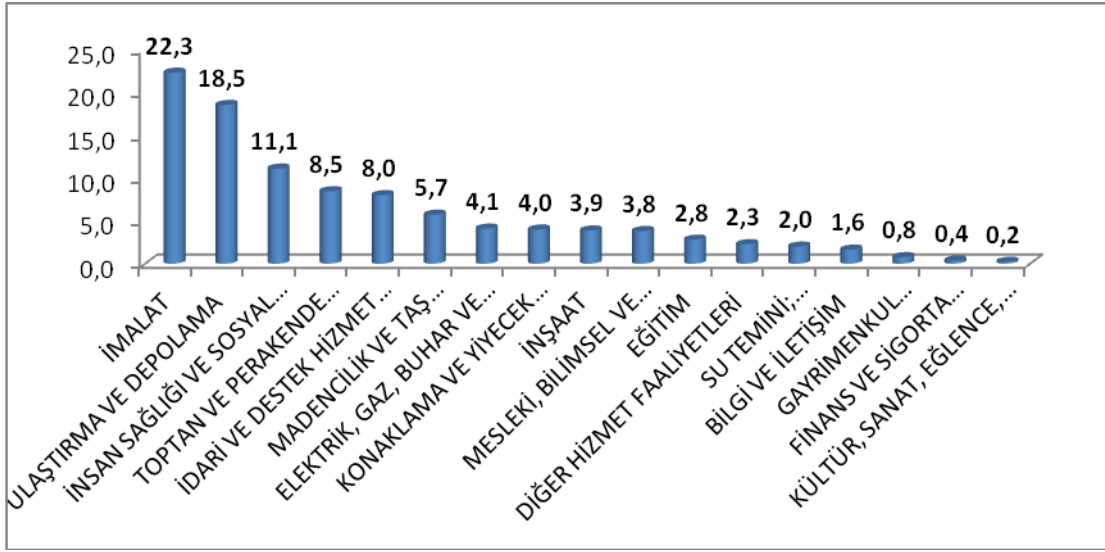
Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler temizlik görevlisi, bankacılık meslek elemanı, muhasebeci gibi meslekler iken; erkek çalışanların göreceli olarak daha etken oldukları meslekler ise güvenlik görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Beden İşçisi(İnşaat) gibi mesleklerdir.

AÇIK İŞLER

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık⁷ iş imalat sanayindedir. İzmir ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektör imalat sektörüdür. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalat sektörünü de ulaştırma depolama ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 22,3'ü imalat , %18,5'i ulaştırma ve depolama, %11,1'i ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründedir. Sektörlerin tamamında açık iş bulunmakta olup, açık işi olmayan sektör bulunmamaktadır.

⁷ Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Grafik 11. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012

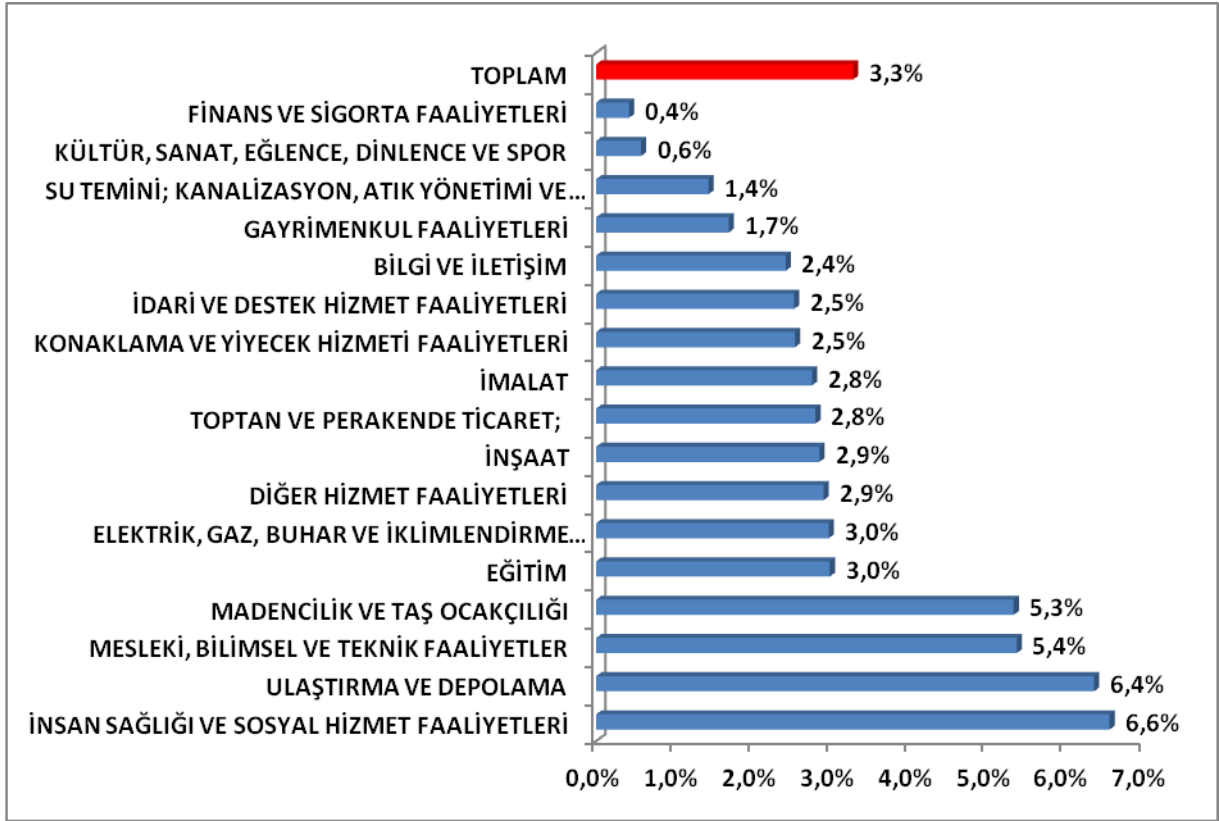
Kaynak: İl İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı⁸ %8,7'dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör bilgi ve iletişim sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 19,4 dür. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

⁸ Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:

AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

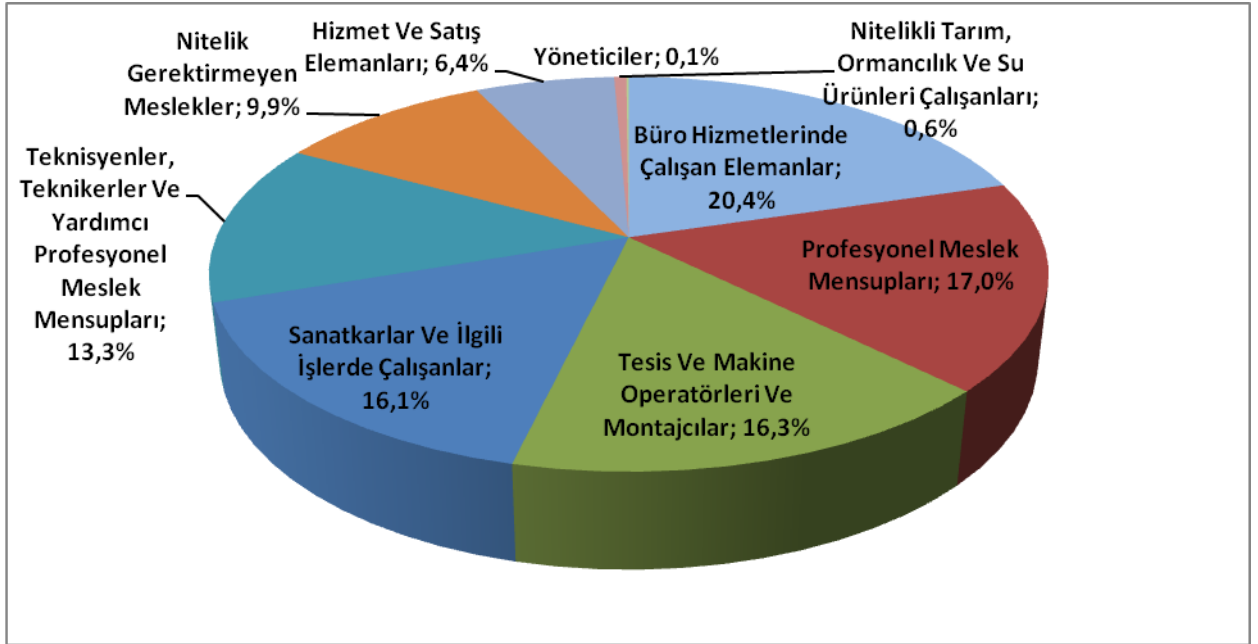
Grafik12. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

İlde açık iş oranı %3,3 ile Türkiye geneli açık iş oranı ile aynı gerçekleşmiştir. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş oranı %6,6 iken, aynı sektörde Türkiye geneli açık iş oranı %3,4'tür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründen sonra %6,4 ile ulaştırma ve depolama sektörü ve %5,4 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü gelmektedir. Türkiye genelinde ise ulaştırma ve depolama sektöründe açık iş oranı %4,2, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ise açık iş oranı %3,6'dır.

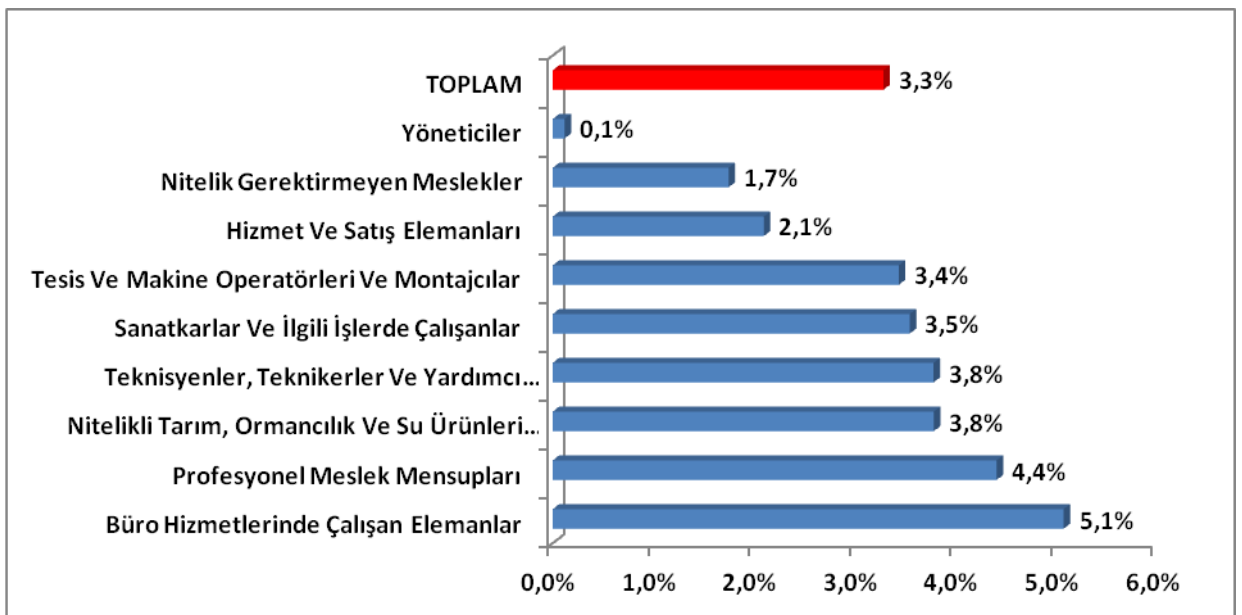
Grafik13. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %20,4 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Söz konusu ana meslek grubunu %17 ile profesyonel meslek mensupları ve %16,3 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar takip etmektedir. Ana meslek grupları itibariyle en az ihtiyaç duyulan meslek grubu ise %0,1 ile yöneticiler meslek grubu ve %0,6 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubudur.

Grafik14. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında en yüksek açık iş oranı %5,1 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ana meslek grubundadır. Daha sonra %4,4 ile profesyonel meslek mensupları ve %3,8 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubu gelmektedir. Türkiye geneli ana meslek gruplarına göre açık iş oranları değerlendirildiğinde; en yüksek açık iş oranı; % 7,2 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise % 5,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve % 3,8 ile Hizmet ve Satış elemanları ana meslek grubundadır.

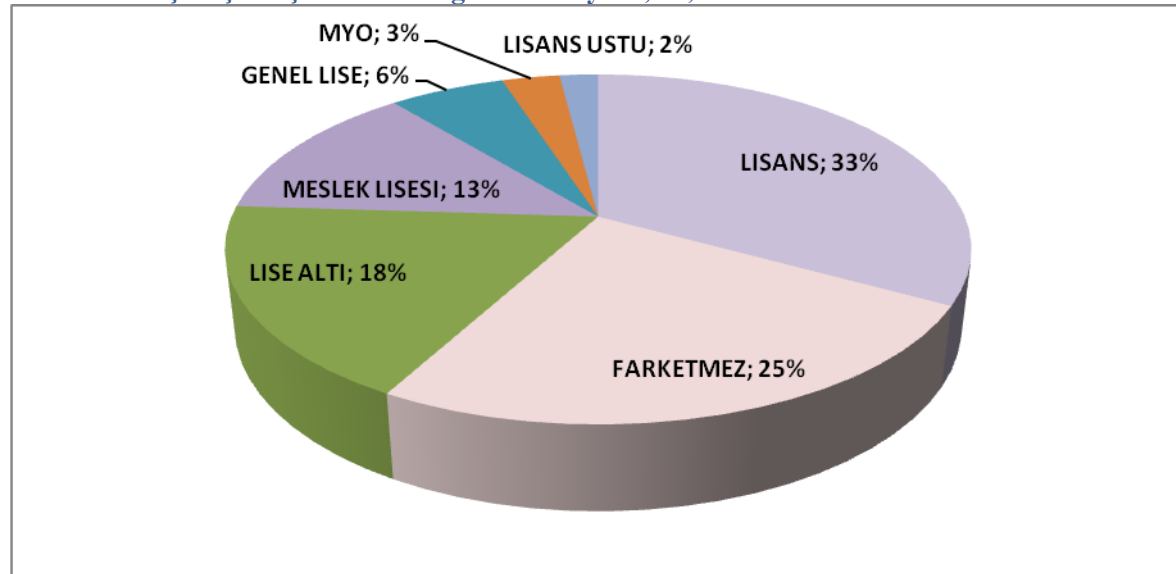
Tablo 36. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı , %, 2012

Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	10,7
Hemşire	5,3
Temizlik Görevlisi	4,4
Gişe Memuru-PTT	3,7
Pazarlamacı(Satış Temsilcisi)	3,4
Beden İşçisi(Genel)	3,0
Taş Ocakçı(Genel)	2,7
Diğer Uzman Tıp Doktorları	2,6
Tesis İşçisi(Maden)	1,7
Konfeksiyon İşçisi	1,6
Toplam	39,1

Kaynak: İl İPTA

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek dağıtıcı(Posta Dağıtım Hizmetleri)dir. Açık işlerin %10,7'sini dağıtıcı(posta dağıtım hizmetleri) oluşturmaktadır. Dağıtıcılar %5,3 ile hemşire ve %4,4 ile temizlik görevlisi takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralaması ise şu şekildedir: %3,7 ile gişe memuru-ptt, % 3,4 ile pazarlamacı (satış temsilcisi), %3,0 ile beden işçisi(genel) ,%2,7 ile taş ocakçı(genel) %2,6 ile diğer uzman tıp doktorları, %1,7 ile tesis işçisi(maden) ve %1,6 ile konfeksiyon işçisidir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %39,1'ini oluşturmaktadır.

Grafik 15. Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, %, 2012

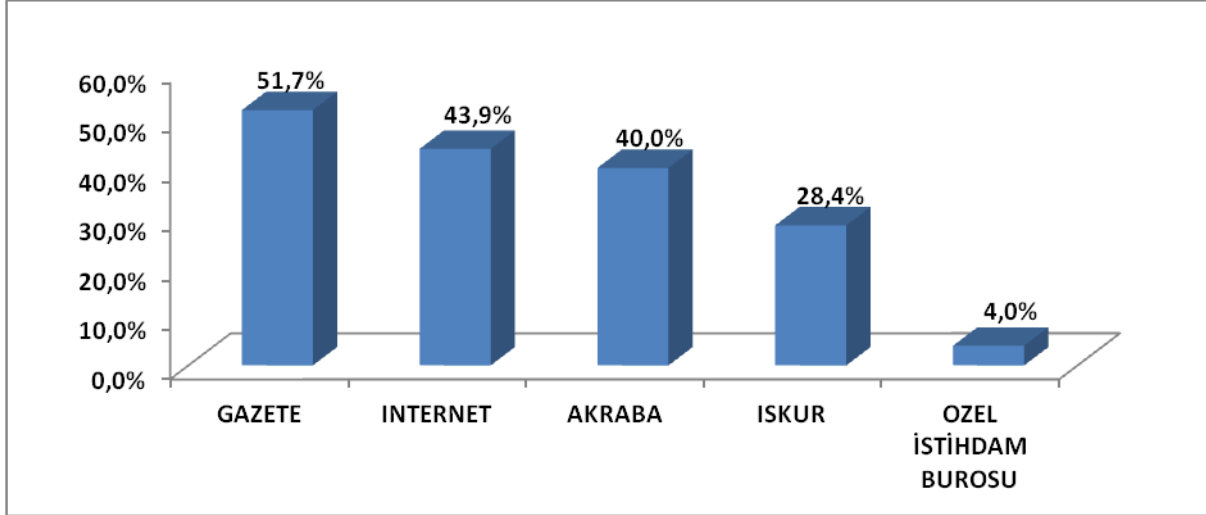

Kaynak: İl İPTA

Açık işler için istenen eğitim düzeyinde ilde %33 ile lisans eğitim düzeyi dikkat çekmektedir. Lisans eğitim düzeyinden sonra açık işler için istenen eğitim düzeyi %25 ile fark etmezdir. Fark etmezden sonra %18 ile lise altı eğitim düzeyi gelmektedir.

Açık işler için istenen eğitim düzeylerinde ise Türkiye geneli dağılımı farklılaşmaktadır. Türkiye geneli sonucunda ilk sırada %35,8 ile farketmez yer almaktadır. İkinci sırada %27,5 ile lise altı, üçüncü sırada ise %10,7 ile genel lise eğitim düzeyi gelmektedir.

Grafik 16. Açık İşlerin Aranma Kanalları, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Açık işler için en yoğun tercih edilen aranma kanallarında ilde %51,7 ile gazetedir. Gazeteden sonra açık işler için en yoğun tercih edilen ikinci aranma kanalı %43,9 ile internettir. İnterneti %40 ile İŞKUR takip etmektedir. İlde en az tercih edilen açık iş aranma kanalı ise %4 ile özel istihdam büroları olmuştur.

Türkiye genelinde ise durum farklılaşmaktadır. Türkiye Genelinde açık işler için en yoğun tercih edilen arama kanalı %55,7 ile akraba-eş dosttur. Daha sonra %42 ile İŞKUR aracılığı gelmektedir. Türkiye genelinde de il özelinde olduğu gibi en az tercih edilen açık iş aranma kanalı %11,2 ile özel istihdam büroları olmuştur. Açık işlerin aranma kanallarında işverenler tarafından birden fazla aranma kanalı tercih edilebildiğinden; toplamın %100'ü aşmaktadır.

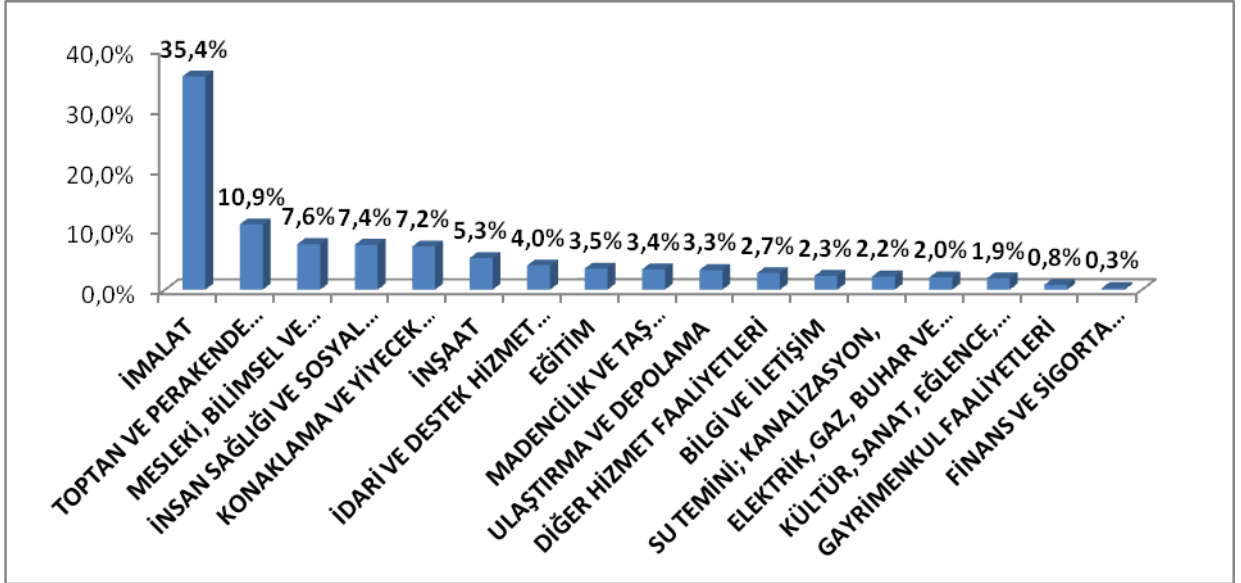
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye geneli sonucunda olduğu gibi imalat sektörüdür. Yalnız ilde imalat sektörü eleman

bulmada Türkiye genelinden daha fazla zorluk çekmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 35,4'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye genelinde bu oran % 34,2'dir.

İkinci sırada Türkiye ile paralel olarak ile toptan ve perakende ticaret sektörü (% 10,9) yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 7,6) mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer alırken, Türkiye geneli sonucunda mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü sekizinci sıradadır. Türkiye genelinde üçüncü sırada ise konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almaktadır.

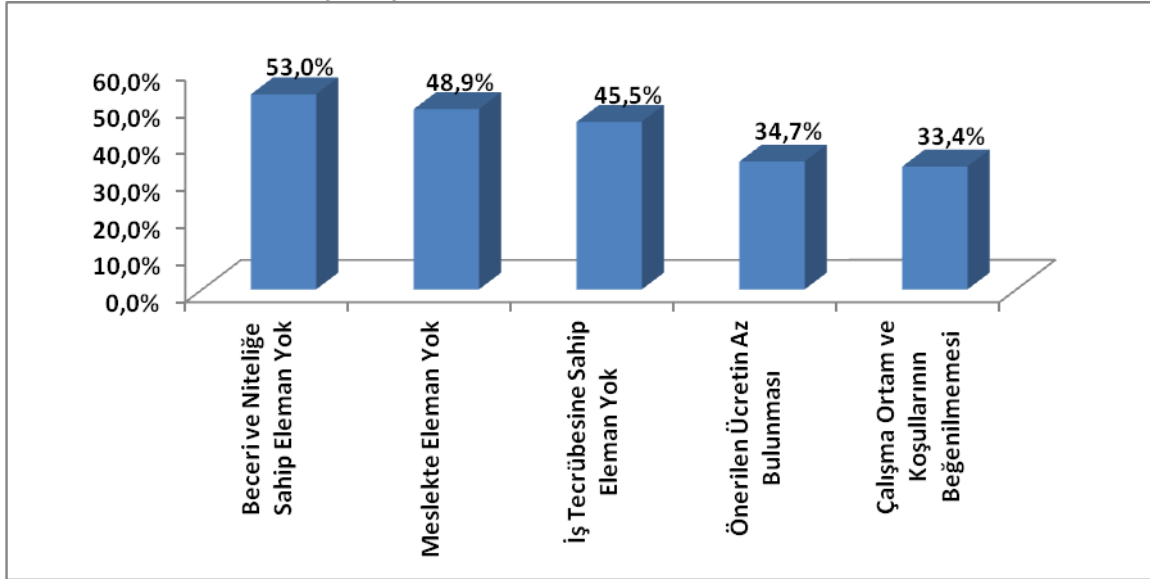
Grafik 17. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Temininde en zorluk çekilen meslek balata imal işçisidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %6'sını balata imal işçileri oluşturmaktadır. Söz konusu mesleği %5,1 ile hemşire takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer meslekler ise şu şekildedir: %2,5 ile pazarlamacı(satış temsilcisi), %2,5 ile ayıklama işçisi(Konserve İmali)(Makineyle), %2,1 ile makineci(Dikiş), %1,8 ile gemi doğramacısı, %1,8 ile cankurtaran, %1,7 ile tır şoförü, %1,6 ile beden işçisi(genel) ve %1,5 ile tesis işçisi(maden)dir.

Grafik 18. Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

İşgücü Piyasasında temininde güçlük çekilen mesleklerin neden temininde güçlük çekildiği bilgisi önem arz etmektedir. Teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırayı %53 ile “gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması” ikinci sırayı % 48,9 ile “ilgili meslekte eleman bulunamaması”, üçüncü sırayı ise % 45,5 ile “yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması” almaktadır. Bu üç nedeni ise % 34,7 ile “önerilen ücretin az bulunması” ve % 33,4 ile “çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi” izlemektedir.

Tablo 37. İstenen beceri ve niteliğe sahip olunmayan ve eleman bulunmayan meslekler, %, 2012

Meslek	Beceri ve niteliğe sahip olan yok	Meslek	Eleman yok
Hemşire	8,3	Hemşire	8,5
Cankurtaran	3,3	Ayıklama İşçisi(Konserve İmali)	5,1
Tesis İşçisi (Kömür Madeni)	2,8	Gemi Doğramacısı	3,7
Diğer Metal Levha İşçileri	2,3	Cankurtaran	3,6
Makineci (Dikiş)	2,3	Tesis İşçisi(Kömür Madeni)	3,1
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,2	Diğer Metal Levha İşçileri	2,4
Satış Elemanı (Tanıtım)	1,9	Zihinsel Engelliler Öğretmeni	2,1
Aşçı	1,8	CNC Torna Tezgahı Operatörü	2,0
Garson (Servis Elemanı)	1,7	Anketör	1,8
CNC Tezgâh Operatörü	1,6	Dikiş Makinesi Operatörü	1,7
Toplam	28,2	Toplam	34,0

Kaynak: İl İPTA

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında hemşire, cankurtaran, tesis işçisi(kömür madeni) meslekleri gelmektedir. Eleman bulunamayan mesleklerin başında ise hemşire, ayıklama işçisi(konserve imali), gemi doğramacısı gibi meslekler gelmektedir.

Tablo 38. Diğer nedenler

Meslek	İş tecrübesine sahip eleman yok,%	Meslek	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ,%	Meslek	Önerilen ücretin az bulunması,%
Balata İmal İşçisi	13,1	Balata İmal İşçisi	17,9	Balata İmal İşçisi	17,2
Hemşire	9,1	Hemşire	10,7	Hemşire	11,4
Tesis İşçisi(Kömür Madeni)	3,3	Tesis İşçisi(Kömür Madeni)	4,5	Tesis İşçisi(Kömür Madeni)	4,3
Konfeksiyon İşçisi	3,3	Tır Şoförü	4,1	Konfeksiyon İşçisi	4,0
Diğer Metal Levha İşçileri	2,7	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	3,6	Tır Şoförü	4,0
Pazarlamacı(Satış Temsilcisi)	2,0	Konfeksiyon İşçisi	2,7	Gemi Doğramacısı	3,5
Temizlik Görevlisi	1,9	Güvenlik Görevlisi	2,7	Beden İşçisi(Genel)	3,0
Dikiş Makinesi Operatörü – Kumaş	1,9	Anketör	2,6	Güvenlik Görevlisi	2,6
Satış Elemanı(Tanıtım)	1,8	Hamal	2,2	Çağrı Merkezi Görevlisi	2,1
Aşçı	1,7	CNC Tezgah Operatörü	2,1	Aşçı	2,0
Toplam	40,8	Toplam	53,2	Toplam	54,0

Kaynak:İl İPTA

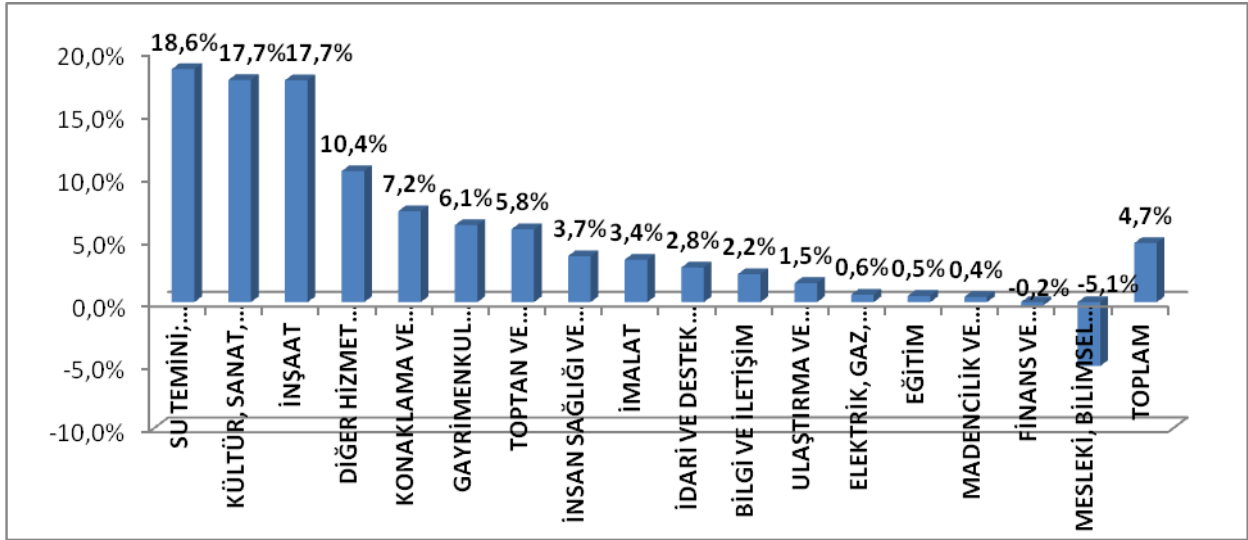
İş tecrübesine sahip olunamayan meslekler, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmediği meslekler ve önerilen ücretin az bulunduğu meslekler paralellik göstermektedir. Her üç temininde güçlük çekilme nedeninde de ilk üç sıradaki meslek aynıdır. Söz konusu meslekler nedenlere göre oranları değişmekle birlikte, sırasıyla balata imal işçisi, hemşire ve tesis işçisi(kömür madeni)dir.

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar İzmir ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe net istihdam azalışı vardır. Yani söz konusu iki sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişiminde lokomotif olan iki sektör İmalat ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür. Üçüncü sırada ise inşaat sektörü gelmektedir. Net istihdam değişiminin %19,2'si imalat sektöründe, %18,3'ü su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe %16,9'u ise inşaat sektöründendir.

Grafik 19. Sektörlere Göre NİDO, %, 2012

Kaynak: İl İPTA

Net istihdam değişim oranı Türkiye genelinden farklılık göstermektedir. Türkiye’de oranın en yüksek olduğu sektör %13,7 ile konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetlerindedir. Bu sektörü %11 ile kültür, sanat ve eğlence sektörü; %10,6 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri takip etmektedir. Buna karşın araştırmanın uygulandığı tarih itibariyle ilde net istihdam değişim oranının⁹ en yüksek olduğu sektör %18,6 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür. Bu sektörü %17,7 ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörü ile inşaat sektörü takip etmektedir.

İlde net istihdam değişim oranı %4,7 ile %5,7 olan Türkiye net istihdam değişim oranının altında gerçekleşmiştir.

⁹ Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Tablo 39. Sektörlere göre net istihdam değişim oranı, %

Sektör	31Aralık 2012	30 Haziran 2013
Bilgi ve iletişim	2,8	1,8
Diğer hizmet faaliyetleri	2,6	4,7
Elektrik, gaz, buhar üretim ve dağıtımı	-1,0	-2,1
Eğitim	1,4	1,9
Finans ve sigorta	0,4	0,1
Gayrimenkul faaliyetleri	1,6	1,6
Konaklama ve yiyecek hizmeti	-1,1	6,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	1,2	17,3
Madencilik ve taş ocakçılığı	2,0	1,7
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	0,1	0,3
Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler	4,5	5,1
Toptan ve perakende ticaret	-0,9	3,8
Ulaştırma ve depolama	1,8	2,3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,6	5,3
İmalat	1,6	3,1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9,8	1,0
İnşaat	3,3	6,6
Toplam	1,9	3,2

Kaynak:İl İPTA

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe %9,8 olan NİDO, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe ise -1,1' dir. Kısa dönemde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü istihdamını artırmayı hedeflerken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri istihdamını azaltmayı beklenmektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki net istihdam değişim oranı 1,6 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe net istihdam değişim oranı -0,9'dur.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %3,2 dir. Orta vadede en fazla istihdamını artırmayı hedefleyen sektör 17,3 ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı sektöründe ise -2,1'dir. Orta vadede kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörü istihdamını artırmayı hedeflerken, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı sektörü ise istihdamını azaltmayı hedeflemektedir. Lokomotif sektör olan imalat sektöründeki 30 Haziran 2013 itibariyle net istihdam değişim oranı %3,1 iken, ticaret sektöründe %3,8'dir.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %1,9 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 1,3 puan artış göstererek 3,2'ye yükselmiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

SONUÇ

İzmir İşgücü Piyasası Analizi raporu amacı, 2012 yılında İzmir ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, İzmir ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur.

İzmir Gayri Safi Katma değer oranlarını sektörel bazda karşılaştırma yaptığımızda 2007 yılında Tarım sektöründe %4,6 iken 2008 yılında %0,2'lik artışla %4,8'e yükselmiştir. Sanayi sektöründe 2007 yılında GSKD %27,9 iken 2008 yılında %1,2'lik azalışla %26,7'e düşmüştür. Hizmetler sektöründe ise GSKD'de oran 2007 yılında %67,5 iken, 2008 yılında %0,9'luk artışla %68,4'e yükselmiş olup; Gayri Safi Katma Değerde İlimiz için **Hizmetler** sektörü en yüksek paya sahiptir.

Türkiye'de 2008 yılında **Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer** 12.020 TL. iken bu değer İzmir ilinde 14.817 TL.'dir.

İzmir'de 2012 yılı verilerine göre 247.000 işsiz bulunmaktadır. İşsizlerin eğitim durumu incelendiğinde en yüksek payı **125.000 kişi ile Lise altı** mezunlardan, yaş grubu incelendiğinde ise en yüksek payı **86.000 ile 35-54 yaş grubunda** olduğu görülecektir. Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2012 yılı itibarıyla İzmir ilinde 37.365 kişilik açık işlere 148.841 kişi iş görüşmesi yapmak üzere işverene gönderilmiştir. Bu başvurulardan 19.709 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilenlerin yaş aralığı daha çok 25-39 arasında yoğunlaşmaktadır. Ayrıca İzmir ilinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 25-39 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların çok büyük oranda **İlköğretim** ve **Ortaöğretim**(Lise ve Dengi) mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında İzmir ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörler ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda İzmir ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler **Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar** ile **Profesyonel meslek mensupları** olarak belirmektedir. Ayrıca kısa ve orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de **Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor ile Konaklama**

ve yiyecek hizmeti sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Ana meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında en yüksek açık iş oranı %5,1 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ana meslek grubundadır. Daha sonra %4,4 ile profesyonel meslek mensupları ve %3,8 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubu gelmektedir. Türkiye geneli ana meslek gruplarına göre açık iş oranları değerlendirildiğinde; en yüksek açık iş oranı; % 7,2 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise % 5,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve % 3,8 ile Hizmet ve Satış elemanları ana meslek grubundadır.

Dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur da, araştırma kapsamında İzmir ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır.

Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de Balata İmal İşçisi, Hemşire, Pazarlamacı, Ayıklama İşçisi (Konserve İmalı) (Makineyle), Makineci (Dikiş), Gemi Doğramacısı, Cankurtaran, Tır şoförü, Beden İşçisi (Genel), Tesis işçisi (Maden) kategorileri gibi meslekler öne çıkmaktadır.

İşgücü Piyasasında temininde güçlük çekilen mesleklerin neden temininde güçlük çekildiği bilgisi önem arz etmektedir. Teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırayı %53 ile “gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması” ikinci sırayı % 48,9 ile “ilgili meslekte eleman bulunamaması”, üçüncü sırayı ise % 45,5 ile “yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması” almaktadır. Bu üç nedeni ise % 34,7 ile “önerilen ücretin az bulunması” ve % 33,4 ile “çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi” izlemektedir

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek İzmir’de istihdamı artırmak öncelikli hedefimiz olmalıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İstatistiği

MEB, İstatistik Yıllığı

İŞKUR İstatistiği

İPA, İşgücü Piyasası İstatistikleri

www.iskur.gov.tr

www.tuik.gov.tr

www.tobb.gov.tr

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile

Aynı	☐
Değişmiş	☐

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?

Evet	☐
Hayır	☐

→ Soru 4'e geçiniz.
→ Soru 4'e geçiniz.

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. İzmir ili de örnekleme uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.

Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışması olan yerel birim işyerleridir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri

Kapsanmayan sektörler

A	Tarım, Ormancılık, Balıkçılık
O	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri
U	Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltilmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltilmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlışlıklar giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltilmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltilmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	65.723
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
İğdir	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım Toplamı	38.698		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İstihdam Politikası: Genel olarak, ekonomide mevcut istihdam düzeyinin korunması ve artırılması ve artırılması için hedefler belirlenmesidir.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri pazardır.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dahil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dahil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı: İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz , ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}$$

$$\text{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}{\text{İşgücü Arzı}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

Toplam istihdam

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}{\text{Toplam İstihdam}} \times 100$$

Yüksek istihdama katılım oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığını ifade eder. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hane halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hane halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslar arası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 ve 6 basamaklı meslekler yer almaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

İşsiz: İşsiz çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam + işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresin uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücü dışı (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücü Dışı Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler

Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemi. (İŞKUR)

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak işler. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır.

Açık İş Oranı: Açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde hesaplanır.

$$\text{Açık İş Oranı} = \frac{\text{Açık işlerin sayısı}}{\text{Açık işlerin sayısı} + \text{Çalışanların sayısı}} \times 100$$

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesi (İŞKUR)

İşe Yerleştirme: Bir işyerinde bir kişinin açık olan işe atanmasıdır. (EUROSTAT)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) işsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme Oranı: Açık işlere yerleştirilen kişi sayısını ifade eder ve şu şekilde hesaplanır.

$$\text{İşe Yerleştirme Oranı} = \frac{\text{İşe yerleştirilen sayısı}}{\text{Açık iş sayısı}} \times 100$$

Net İstihdam Değişim Oranı: İstihdam değişimini açıklar ve şu şekilde hesaplanır.

$$\text{Net İstihdam Değişim Oranı} = \frac{\text{Alınan eleman sayısı} - \text{Çıkartılan eleman sayısı}}{\text{Toplam çalışan sayısı}} \times 100$$

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranını yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{(0 - 14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15 - 64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özzerklüğünü kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır. Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek-4.1:Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

<i>İl</i>	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	55 639	26 420	24 320	2 100	29 219	47,5	43,7	7,9
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49	46,6	5
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7

<i>İl</i>	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
<i>Kırşehir</i>	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
<i>Kocaeli</i>	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
<i>Konya</i>	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
<i>Kütahya</i>	453	207	195	12	246	45,6	43	5,9
<i>Malatya</i>	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
<i>Manisa</i>	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
<i>Kahramanmaraş</i>	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
<i>Mardin</i>	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
<i>Muğla</i>	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
<i>Muş</i>	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
<i>Nevşehir</i>	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
<i>Niğde</i>	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
<i>Ordu</i>	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
<i>Rize</i>	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
<i>Sakarya</i>	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
<i>Samsun</i>	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8
<i>Siirt</i>	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
<i>Sinop</i>	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
<i>Sivas</i>	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
<i>Tekirdağ</i>	647	341	317	24	306	52,7	49	6,9
<i>Tokat</i>	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
<i>Trabzon</i>	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
<i>Tunceli</i>	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
<i>Şanlıurfa</i>	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
<i>Uşak</i>	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
<i>Van</i>	638	276	249	27	362	43,2	39	9,8
<i>Yozgat</i>	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7
<i>Zonguldak</i>	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
<i>Aksaray</i>	273	147	139	8	126	53,8	51	5,3
<i>Bayburt</i>	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
<i>Karaman</i>	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
<i>Kırıkkale</i>	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
<i>Batman</i>	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
<i>Şırnak</i>	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
<i>Bartın</i>	150	74	69	5	77	49	45,7	6,9
<i>Ardahan</i>	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
<i>Iğdır</i>	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
<i>Yalova</i>	163	76	69	8	87	46,8	42	10,2
<i>Karabük</i>	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
<i>Kilis</i>	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
<i>Osmaniye</i>	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
<i>Düzce</i>	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)

Ek 4.2: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1
TR510	Ankara	2
TR310	İzmir	3
TR421	Kocaeli	4
TR611	Antalya	5
TR411	Bursa	6
TR412	Eskişehir	7
TR323	Muğla	8
TR211	Tekirdağ	9
TR322	Denizli	10
TR424	Bolu	11
TR212	Edirne	12
TR425	Yalova	13
TR222	Çanakkale	14
TR213	Kırklareli	15
TR621	Adana	16
TR721	Kayseri	17
TR422	Sakarya	18
TR321	Aydın	19
TR521	Konya	20
TR612	Isparta	21
TR221	Balıkesir	22
TR331	Manisa	23
TR622	Mersin	24
TR334	Uşak	25
TR613	Burdur	26
TR413	Bilecik	27
TR812	Karabük	28
TR811	Zonguldak	29
TRC11	Gaziantep	30
TR901	Trabzon	31
TR522	Karaman	32
TR831	Samsun	33
TR904	Rize	34
TR423	Düzce	35
TR714	Nevşehir	36
TR834	Amasya	37
TR333	Kütahya	38
TRB12	Elazığ	39
TR715	Kırşehir	40
TR711	Kırıkkale	41

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TRB11	Malatya	42
TR332	Afyon	43
TR905	Artvin	44
TRA12	Erzincan	45
TR631	Hatay	46
TR821	Kastamonu	47
TR813	Bartın	48
TR722	Sivas	49
TR833	Çorum	50
TR823	Sinop	51
TR903	Giresun	52
TR633	Osmaniye	53
TR822	Çankırı	54
TR712	Aksaray	55
TR713	Niğde	56
TR832	Tokat	57
TRB14	Tunceli	58
TRA11	Erzurum	59
TR632	Kahramanmaraş	60
TR902	Ordu	61
TR906	Gümüşhane	62
TRC13	Kilis	63
TRA13	Bayburt	64
TR723	Yozgat	65
TRC12	Adıyaman	66
TRC22	Diyarbakır	67
TRA22	Kars	68
TRA23	Iğdır	69
TRC32	Batman	70
TRA24	Ardahan	71
TRB13	Bingöl	72
TRC21	Şanlıurfa	73
TRC31	Mardin	74
TRB21	Van	75
TRB23	Bitlis	76
TRC34	Siirt	77
TRC33	Şırnak	78
TRA21	Ağrı	79
TRB24	Hakkari	80
TRB22	Muş	81